Haalbaarheidsonderzoek meer officieel buitenzwemwater in de gemeente Utrecht

Bevat de conclusies van het technisch onderzoek van Tauw, aangevuld met een haalbaarheidstoets op gemeentelijk beleid, overige ontwikkelingen en draagvlak bij de omgeving

maart 2025

Inhoud

Inhoud 2

Samenvatting 3

1. Inleiding 4

1.1. Aanleiding 4

1.2. Opzet van deze haalbaarheidstudie 5

1.3. Kaders 6

1.4. Betrokken partijen en verantwoordelijkheden (juridisch) 9

1.5. Welke scenario's zijn denkbaar naast officieel zwemwater? 10

2. Inschatting haalbaarheid officieel zwemwater en wenselijkheid per locatie 12

Inleiding 12

2.1. Noorderpark Ruigenhoek 12

2.2. Werkspoorhaven 16

2.3. Muntsluis 20

2.4. Veilinghaven 25

2.5. Amelisweerd StayOkay 29

2.6. Amelisweerd Oude Kwekerij 32

2.7. Muntbrug 35

3. Conclusies en advies 39

3.1. Conclusies officieel zwemwater & alternatieven 39

3.2. Advies 43

4. Vervolgproces 45

Samenvatting

Op een zomerse dag bezoekt gemiddeld 6% van de bevolking buitenzwemwater, wat in Utrecht neerkomt op ruim 20.000 mensen. Dit aantal kan in 2040 oplopen tot 30.000 door de verwachtte bevolkingsgroei en steeds warmere zomers. De gemeenteraad wil daarom meer (on)officieel buitenzwemwater. Dit kan door nieuwe locaties te ontwikkelen of huidige niet-officiële plekken officieel te maken. Bij een structureel, groot aantal zwemmers vraagt de Europese Zwemwaterrichtlijn dat onderzocht wordt of een locatie officieel zwemwater kan worden. Door zwemwater officieel te maken verbeteren we de veiligheid op de zwemlocatie en nemen we als gemeente meer onze verantwoordelijkheid voor de veiligheid.

Dit onderzoek naar de haalbaarheid voor meer officiële zwemlocaties omvat in totaal zeven (sub)locaties: Noorderpark-Ruigenhoek, Werkspoorhaven, Muntsluis, Muntbrug, Veilinghaven, Amelisweerd Oude Kwekerij en Amelisweerd StayOkay. De technische haalbaarheid tot officiële zwemlocatie op het gebied van veiligheid, waterkwaliteit, capaciteit en conflicterende functies is door onderzoeksbureau Tauw onderzocht. Daarna is voor alle locaties uitgezocht wat de betekenis voor de stad en doelgroep is; welke ontwikkelingen in de omgeving spelen; of er aandachtspunten zijn vanuit recreatie, groen/ecologie, erfgoed, mobiliteit, beheer en het draagvlak bij bewoners en stakeholders. Ook is er een globale kosteninschatting gemaakt voor de inrichtingsmaatregelen die nodig zijn om de locatie officieel te maken en het onderhoud en beheer.

Uit dit haalbaarheidsonderzoek komt naar voren dat twee locaties het meest kansrijk zijn: Noorderpark-Ruigenhoek en Werkspoorhaven. Deze locaties bieden de volgende voordelen:

- De Werkspoorhaven biedt nieuw zwemwater, dus extra capaciteit. Die wellicht de drukte op andere plekken langs het Merwedekanaal kan verlichten. Kosten/baten zijn hierdoor ook gunstig.
- Beide locaties zijn heel verschillend en zijn daardoor interessant voor verschillende doelgroepen. Werkspoorhaven heeft een industriële, stedelijke uitstraling en is vooral geschikt voor jongeren en als creatieve ontmoetingsplek. Noorderpark-Ruigenhoek ligt in het Noorderpark en is meer dan de Werkspoorhaven geschikt voor families, kinderen en rustzoekers.
- De locaties bieden iets extra’s voor (meer kwetsbare) wijken in de stad. Werkspoorhaven ligt in een wijk met weinig groen. Noorderpark-Ruigenhoek ligt nabij Overvecht.

Voor beide locaties zijn wel randvoorwaarden en aandachtspunten benoemd die om nader onderzoek vragen. Voor Noorderpark-Ruigenhoek geldt dat ingezet moet worden op draagvlak voor officieel maken bij eigenaar Recreatieschap Stichtse Groenlanden (waar de gemeente Utrecht onderdeel van is, alsook de provincie Utrecht en verschillende buurgemeenten). Dit kent een zekere doorlooptijd voor visievorming, onderbouwing, besluitvorming met het Recreatieschap en afstemming over kosten voor de ontwikkeling, het toezicht, toekomstig beheer en onderhoud. Hierdoor is het nog onzeker of en wanneer van deze locatie een officiële zwemlocatie gemaakt kan worden. Voor de Werkspoorhaven geldt dat we tot samenwerkingsafspraken moeten komen met mede-eigenaar Erfgoed Werkspoor BV over de ontwikkeling en dat de stromingseffecten vanuit het Amsterdamrijnkanaal oplosbaar zijn

Op de overige locaties is het een stuk lastiger om officieel zwemwater te realiseren. Voor de korte termijn adviseren we in dit rapport hier niet op in te zetten. Wel adviseren we voor de locaties die niet-officieel blijven in te zetten op het infomeren over de risico’s van zwemmen op die locaties. Daarnaast adviseren we om de komende jaren extra in te zetten op maatregelen om de overlast te beperken bij de Muntsluis en de Veilinghaven.

Voor zowel de kansrijke locaties als de niet kansrijke locaties moeten extra middelen vrijgemaakt worden, zowel incidenteel als structureel, om dit advies uit te kunnen voeren.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Uit landelijk en provinciaal onderzoek[1] is bekend dat op een mooie zomerse dag gemiddeld 6% van de bevolking buitenzwemwater bezoekt. Voor de stad Utrecht betekent dit dat op een zomerse dag ruim 20.000 inwoners op zoek gaan naar buitenzwemwater. Door de groei van de bevolking zal dit aantal in 2040 richting de 30.000 inwoners gaan en door het warmer wordende klimaat neemt deze behoefte alleen maar verder toe. In de beleidsnota stadswater staat de ambitie[2] om meer plekken te hebben waar mensen veilig kunnen zwemmen met goede voorzieningen in de buurt. Dit naast de drie officiële zwemlocaties die Utrecht al heeft: Strijkviertelplas, het gebied de Zeven Stroompjes in de Voorveldse Polder en de oostelijke Haarrijnse Plas. Uitbreiding kan door nieuwe zwemlocaties aan te leggen en door van niet-officiële zwemlocaties officiële zwemlocaties te maken. In de beleidsnota stadswater zijn vier concrete niet-officiële zwemlocaties genoemd waar nu al veel gezwommen wordt, waarvan de raad wil onderzoeken of deze officieel gemaakt kunnen worden: de Muntsluis, Veilinghaven, Amelisweerd en Noorderpark-Ruigenhoek. Hier is door de gemeenteraad de Werkspoorhaven aan toegevoegd als kansrijke locatie waar nu nog niet gezwommen wordt.

De raad heeft via Motie 457 ‘D66 Doorgaan met onderzoek zwemlocaties’ dit haalbaarheidsonderzoek in gang gezet. Ook is in motie M460 ‘Verlies het stadsstrand niet uit het oog’ gevraagd hierbij te onderzoeken of het mogelijk is op deze locaties een stadsstrand aan te leggen. Dit haalbaarheidsonderzoek beschrijft de potentie van elk van deze locaties tot officiële zwemlocatie, geeft een advies per locatie en een overall-advies over alle zwemlocaties heen.

Waarom meer officieel zwemwater?

- De gemeenteraad wil meer (on)officieel buitenzwemwater in Utrecht vanwege de groei van het aantal inwoners en de steeds warmere zomers. Om zwemwater toegankelijk te maken voor iedereen heeft de raad opgeroepen om de openbare zwemwaterplekken meer te spreiden over de stad.
- Bij een structureel, groot aantal zwemmers vraagt de Europese Zwemwaterrichtlijn dat onderzocht wordt of een locatie officieel zwemwater kan worden. De Regionale Uitvoeringsdienst, die namens de provincie toeziet op de officiële zwemwaterlocaties, hanteert voor ‘structureel groot aantal’ de definitie: meer dan 50 zwemmers gedurende 5 of meer dagen per jaar. Dit is nu aan de orde voor 4 locaties in Utrecht.
- Bewoners ervaren overlast op sommige van de te onderzoeken onofficiële zwemplekken. Met dit onderzoek kunnen we kijken welke maatregelen getroffen kunnen worden om de overlast te verminderen (zoals bijvoorbeeld het plaatsen van toiletvoorzieningen).
- Door zwemwater officieel te maken verbeteren we de veiligheid op de zwemlocatie en nemen we als gemeente meer onze verantwoordelijkheid voor de veiligheid

Onderzoek naar zwembehoeften

Het Mulier Instituut heeft in de zomer van 2021 onderzocht of het wenselijk is om het aantal officiële buitenzwemplekken in de stad uit te breiden of de capaciteit van huidige officiële buitenzwemplekken aan te passen. Ze hebben hiervoor gekeken naar acht buitenzwemlocaties, waarvan vier officiële zwemlocaties (Strijkviertelplas, Voorveldse Polder, Haarrijnse Plas en Maarsseveense Plassen) en vier niet officiële zwemlocaties (De Munt, Veilinghaven, Kromme Rijn bij Amelisweerd en Ruigenhoekse Polder). In eerder onderzoek (Wezenberg-Hoenderkamp&Floor, 2020) naar

[1] Omgevingswetprogramma recreatie & toerisme 2022 – 2025 (PR&T) vastgesteld door de Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht.

[2] Ambitie 4: Meer plekken waar mensen veilig kunnen zwemmen in en verblijven aan buitenwater’

zwemwater werd namelijk al geconcludeerd dat, op basis van input van terreinbeheerders, op zomerse dagen de capaciteit van de buitenzwemplekken (meer dan) volledig wordt benut in Utrecht, met bijkomende overlast en verkeersproblemen.

De maximale capaciteit van de acht onderzochte zwemlocaties bij elkaar opgeteld is 10.550 bezoekers. De Haarijnse plas heeft veruit de grootste capaciteit met een maximum van 7000 bezoekers. Voor de andere locaties zit dit tussen de 300 (Veilinghaven) en 800 (Munt) bezoekers.

De wensen van bezoekers aan de buitenzwemplekken zijn ook in kaart gebracht. De belangrijkste redenen om ergens te komen waren een locatie dichtbij huis, een mooie locatie in de natuur en dat de locatie als rustig werd ervaren. Tussen locaties verschilden de redenen om deze te bezoeken. Bij Amelisweerd staat de natuurbeleving voorop, bij de Munt, Veilinghaven en Ruigenhoekse polder de afstand tot huis. Aan de bezoekers is ook gevraagd welke verbeteringen kunnen worden uitgevoerd om de zwemplek aantrekkelijker te maken om te zwemmen en te recreëren. Het toevoegen van meer toiletten wordt het vaakst genoemd, gevolgd door het toevoegen van meer prullenbakken, het toevoegen van horecavoorzieningen en het verbeteren van de toegankelijkheid naar/in/uit het water. Relatief weinig werd het verbeteren van bijvoorbeeld parkeermogelijkheden voor auto of fiets genoemd.

1.2. Opzet van deze haalbaarheidstudie

Het onderzoek naar de haalbaarheid voor meer officiële zwemlocaties omvat in totaal zeven (sub)locaties. De opdracht naar de technische haalbaarheid tot officiële zwemlocatie die bij onderzoeksbureau Tauw is neergelegd omvatte oorspronkelijk vijf locaties, we hebben besloten om de locaties Munt en Amelisweerd beide op te splitsten in twee sub-locaties vanwege de verschillende eigenschappen en het karakter van de sub-locaties.

Voor de zeven kansrijke zwemlocaties in dit rapport is onderzocht wat de mogelijkheden zijn om deze als officiële zwemlocaties aan te wijzen:

1. Noorderpark-Ruigenhoek
2. Werkspoorhaven
3. Muntsluis
4. Muntbrug
5. Veilinghaven
6. Amelisweerd Oude Kwekerij (Tauw spreekt hier van ‘Pepernotenberg’)
7. Amelisweerd StayOkay

Geen van deze locaties voldoet volledig aan de eisen die gesteld worden aan officieel zwemwater. Er is door Tauw gekeken naar de technische eisen die aan officieel zwemwater worden gesteld en wat er aan maatregelen nodig zijn om de locaties wel te laten voldoen aan de eisen voor officieel zwemwater. Het advies van Tauw is in dit adviesrapport uitgebreid met aanvullende eisen en kaders vanuit het gemeentelijk beleid en gesprekken met de belangrijkste stakeholders (zie paragraaf 1.4). Ook is gekeken naar het huidig gebruik. In deze studie wordt aangegeven welke kansen en knelpunten er zijn per locatie en of het realiseren van officieel zwemwater kansrijk is. Door ook een kosten-baten analyse toe te voegen, geeft dit rapport een integraal advies over de locaties heen.

Indien een zwemlocatie niet officieel kan worden, zijn er verschillende mogelijkheden onderzocht zodat voor elke zwemlocatie één advies kan worden uitgebracht. Dit kan variëren van de locatie on-officieel laten tot verbieden en hangt mede samen met de risico's en beheersbaarheid op de locaties. Hieronder volgen eerst de meer technische eisen waaraan officieel zwemwater dient te voldoen en daarna volgen de mogelijke alternatieve scenario's.

1.3. Kaders

1.3.1. (Technische) eisen officieel zwemwater

Onderzoeksbureau Tauw heeft de locaties getoetst op de technische haalbaarheid om in aanmerking te komen voor officieel zwemwater.

Op hoofdlijnen zijn de eisen waaraan officieel zwemwater (volgens de Europese Zwemwaterrichtlijn, het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) & de Handreiking Fysieke Veiligheid) moet voldoen:

- ✓ De zwemlocatie moet niet conflicteren met andere functies op het water binnen een straal van 50 meter van de zwemzone:
  - Beroepsvaart (oa toename van goederenvervoer)
  - Recreatievaart
  - Jachthaven/ligplaatsen
  - Viswater
  - Natuurgebied met NNN-status
  - Roeien/suppen
  - Cultuurhistorie archeologische waarde
- ✓ De zwemlocatie moet voldoende veilig zijn.
  - Is de zwemzone begrensd; is er gevaarlijk gebruik van de zwemzone en daarbuiten
  - Aanwezigheid van gevaarlijke objecten (denk aan dammen, dribben, stuwen)
  - Aanwezigheid van een steil talud (helling naar waterbodem bij toetreden waterzone)
  - Aanwezigheid van een ondermijnde, grillige of zuigende waterbodem (wegzakkingsgevaar)
  - Aanwezigheid van een (sterke) stroming
  - Afstand tot de vaargeul
- ✓ De zwemlocatie moet voldoende bereikbaar zijn.
  - Ligging en capaciteit van de locatie (ligweide+zwemzone irt behoefte)
  - Bereikbaarheid voor fietser en beschikbaarheid fietsparkeerplekken
  - Bereikbaarheid voor automobilisten en beschikbaarheid van parkeerplekken
  - Bereikbaarheid voor voetgangers en bereikbaarheid met openbaar vervoer
  - Bereikbaarheid voor rolstoelgangers
- ✓ De zwemlocatie moet goed onderhouden en beheerd kunnen worden.
  - De locatie kan alleen worden aangewezen als officieel als de houder een risicoanalyse uitvoert en beheerplan opstelt
  - Op locatie worden toiletten schoongehouden, prullenbakken geleegd, uitwerpselen van vogels en huisdieren verwijderd, glas en ander afval verwijderd en de strandzone geëgaliseerd en het grasveld gemaaid.
  - Er is voldoende organisatorische capaciteit en financiering voor onderhoud en beheer
- ✓ De waterkwaliteit moet voldoende zijn:
  - Er worden metingen gedaan en beoordelingen gedaan van oorzaken van verontreiniging die het zwemwater kunnen aantasten en gezondheidsschade bij zwemmers kan geven.
  - De meetwaarden van intestinale enterococcen en e. coli moeten onder bepaalde referentiewaarden liggen. Hierbij wordt ook gekeken naar oorzaken van vervuiling: nabijheid van vogels, honden, drainage/af-instroom regenwater, riooloverstorten, kinderboerdeijen en toiletvoorzieningen.
  - Er wordt gekeken naar aanwezigheid of risico op blauwalgen.

De Zwemwaterrichtlijn is van toepassing op locaties waar naar verwachting een groot aantal mensen zal zwemmen. De provincie Utrecht heeft dit aantal niet nader gedefinieerd. De Regionale Uitvoeringsdienst, die namens de provincie toeziet op de officiële zwemwaterlocaties, hanteert voor ‘structureel groot aantal’ de definitie: meer dan 50 zwemmers gedurende 5 of meer dagen per jaar. De raad vraag via Motie 459 ‘Richtlijnen onderzoek zwemwater’ om met de provincie te verkennen of dit criterium/aantal vastgesteld kan worden en hierbij ook te kijken naar het criterium dat Amsterdam

hanteert (50 mensen gelijktijdig in het water). We hebben dit nader besproken met de provincie en de RUD. Daarbij heeft de provincie aangegeven geen generieke norm te willen vaststellen, maar per locatie te bepalen wanneer sprake is van een structureel groot aantal zwemmers. Dit betekent dat we voortaan de werknorm van de RUD vooral hanteren als indicatie, maar niet als harde norm. Mocht in de toekomst sprake zijn van nieuwe locaties met structureel een groot aantal zwemmers, dan zullen we altijd in overleg gaan met de provincie hoe we hiermee omgaan.

Indien een locatie aangewezen wordt als officiële zwemlocatie, krijgt de gemeente als houder van de locatie, samen met het waterschap (t.a.v. de waterkwaliteit), de verantwoordelijkheid om de officiële locatie op peil te houden en moeten gemeente en het waterschap geld reserveren om mogelijke maatregelen te nemen indien bijv. de waterkwaliteit meerdere jaren achtereen niet op orde is.

1.3.2. Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040

Utrecht groeit hard. Om die groei in goede banen te leiden is de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU) opgesteld. Hierin is aangegeven hoe de stad kan groeien met behoud van bestaande kwaliteiten. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is de “tien minuten stad”. Rond je huis vind je in tien minuten alle voorzieningen die je nodig hebt. De grootste groei met woningen en banen vindt plaats in een paar stedelijke knooppunten waar in hoge dichtheid wordt gebouwd. Dit is al in gang gezet in het Beurskwartier, de Merwedekanaalzone, Leidsche Rijn Centrum en het USP. Dit zal in de toekomst worden voortgezet met verdichting rond een paar nieuwe stedelijke knooppunten.

Met de groei van woningen is er ook meer ruimte nodig voor andere voorzieningen. Recreëren en zwemmen is daar een goed voorbeeld van. In de RSU wordt ingezet op een groene en klimaatbestendige stad. Hierbij wordt ingezet op groen dat start bij de voordeur en via buurtparken, groene verbinden uiteindelijk is verbonden met het landschap rond de stad. De groenstructuur vormt landschappelijke en waterstructuren die in de stad aanwezig zijn. Locaties om buiten te zwemmen kunnen hier goed bij aansluiten, waarbij er zowel plekken zijn in de stad als buiten de stad. Dit past ook bij de ambitie om de stad meer klimaatbestendig te maken. Op warme dagen is er behoefte om af te koelen en op te frissen.

Het toevoegen van zwemwater in en aan groene en waterstructuren in de stad past goed in de RSU. In de stad zal het door de grote druk op de ruimte wel lastiger zijn om officieel zwemwater in te passen.

1.3.3. Beleidsnota stadswater

In de Beleidsnota stadswater, die door de raad 14 november 2024 is vastgesteld, is aangegeven dat vanwege de groei van het aantal inwoners en de steeds warmere zomers meer (on)officieel buitenzwemwater in Utrecht wenselijk is.

Uitgangspunten beleidsnota t.a.v. zwemmen waarlangs we haalbaarheid toetsen. Hieronder volgen de letterlijke teksten zoals deze in de beleidsnota te vinden zijn.

- *Leidend Principe: Levendigheid moet in balans zijn met rust en leefbaarheid voor bewoners en dieren in de stad Utrecht.*

Ambitie 11: verminderen van overlast vanaf het water en de oever op locaties waar veel gezwommen wordt.
De toenemende overlast bij drukbezochte zwemlocaties zoals bij Muntsluis en Veilinghaven is voor de gemeente aanleiding voor nader onderzoek (zie paragraaf 3.2, verbetermogelijkheid 4.1). Er ligt een opgave om verspreid over de stad voldoende buitenzwemplekken te hebben. De gemeente vindt dat het gebruik van stadswater niet ten koste mag gaan van de woon- en leefbaarheid voor bewoners op en langs het water. Uit het nader onderzoek moet blijken welke maatregelen effectief (technisch uitvoerbaar en betaalbaar) zijn en worden gedragen door de buurt. Mogelijke maatregelen zijn een verbod op versterkte muziek bij zwemplekken (dus niet alleen vanaf het water maar ook op de oever),

dagelijks toezicht op warme dagen, het aanbrengen van struiken en andere begroeiing om het aantal recreatie-plekken op de oever te beperken en een mogelijk alcoholverbod (mede in relatie tot opvangcentrum Noiz).

Ambitie 4.1 Onderzoeken of het huidig aantal officiële zwemlocaties kan worden uitgebreid:

- De gemeenteraad wil meer (on)officieel buitenzwemwater in Utrecht vanwege de groei van het aantal inwoners en de steeds warmere zomers. En ook *meer* zwemplekken (meer m2).
- Zwemmen is wenselijk en gezond, tenzij sprake is van te grote veiligheids- of gezondheidsrisico's.
- Gebruik van het stadswater niet ten koste mag gaan van de woon- en leefbaarheid voor direct omwonenden
- Badtoezicht is niet verplicht. Openbare toiletvoorzieningen zijn een eis vanuit de provincie bij officiële zwemlocaties.
- Pas als er overeenstemming is dat officieel zwemwater voor deze locatie wenselijk en haalbaar is, er voldoende draagvlak bij de direct omwonenden is, en er voldoende geld is om de locatie hiervoor in te richten en in de toekomst te beheren, zal de gemeente de provincie voorstellen deze locatie aan te wijzen als officieel zwemwater.

Ambitie 4.2 We verbeteren waar mogelijk niet-officiële locaties waar in beperkte aantallen gezwommen wordt en waarvoor geen zwemverbod geldt:

Zwemmen verbieden of ontmoedigen

- bij niet weg te nemen risico's zoals (1) intensief gemotoriseerd vaarverkeer of (2) een te slechte waterkwaliteit ontmoedigen we of stellen we een zwemverbod in
- Mocht er sprake zijn van aanzienlijke risico's die we niet kunnen wegnemen, maar wel acceptabel zijn, dan plaatsen we een informatiebord om zwemmers op de risico's te wijzen.

Zwemmen faciliteren

- In alle andere gevallen proberen we tegen redelijke kosten en inspanning de oorzaak weg te nemen of het risico te verminderen. Denk hierbij aan:
    - het aanbrengen van een trap of steiger of het aanpassen bij de oeverconstructie bij slechte toegankelijkheid
    - het verwijderen van uitstekende voorwerpen in de oever of bodem,
    - het monitoren van de waterkwaliteit,
    - of het maaien en snoeien van de oeverzone.
- Faciliteren kan ook door de locatie te verbeteren. Denk hierbij aan:
    - goed (be)geleiden van verkeerstromen
    - het aanbrengen en beheren van sanitaire voorzieningen
    - toezicht en handhaving
    - extra beheer (tav zwerfvuil)

Uit het haalbaarheidsonderzoek moet volgen of het officieel maken van het zwemwater wenselijk en haalbaar is of dat de locatie beter een niet-officiële locatie kan blijven of dat zwemmen zelfs ontmoedigd of verboden moet worden. Pas als er overeenstemming is dat officieel zwemwater voor deze locatie wenselijk en haalbaar is, er voldoende draagvlak bij de direct omwonenden is, en er voldoende geld is om de locatie hiervoor in te richten en in de toekomst te beheren, zal de gemeente de provincie voorstellen deze locatie aan te wijzen als officieel zwemwater. De provincie is de bevoegde overheid om hierover een besluit te nemen. De aanwijzing door de provincie van officieel zwemwater vindt plaats in overeenstemming met de waterbeheerders (Rijkswaterstaat en waterschappen) en in afstemming met de locatiebeheerders en/of eigenaren/initiatiefnemers van de zwemlocaties. De aanwijzing gebeurt dus in gezamenlijk overleg. Partijen moeten het onderling eens worden.

1.4. Betrokken partijen en verantwoordelijkheden (juridisch)

In afdeling 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan regels voor zwemwaterbeheer. Hieruit volgen verplichtingen voor provincie en waterbeheerder. Omgevingsdiensten voeren zwemwatertaken uit namens de provincies.

Waterschap: HDSR

- Zwemwaterprofiel opstellen en deze regelmatig beoordelen en actualiseren
- Kwaliteit zwemwater controleren door watermonitoring en maatregelen nemen voor verbetering zwemwaterkwaliteit
- Vaststellen of zwemlocatie ingedeeld wordt in categorie ‘slecht’, ‘aanvaardbaar’, ‘goed’ of ‘uitstekend’

Provincie/RUD

- Wijst officiële zwemplekken aan.
- Kan negatief zwemadvies of zwemverbod instellen als het zwemwater niet schoon of veilig genoeg is
- Voorziet publiek van informatie over zwemwater via zwemwater.nl
- Jaarlijks onderzoek naar veiligheid en nemen van passende maatregelen
- Het vaststellen van de lengte van het Badseizoen

Houder zwemlocatie (in dit haalbaarheidsonderzoek is dat (gedeeltelijk) de Gemeente Utrecht, behalve bij locatie Ruigenhoek)

- Voert beheer over het zwemwater, waaronder plaatst informatieborden op locatie, Aanleg en onderhoud van voorzieningen
- Handhaving
- Heeft zowel bij officiële als niet-officiële zwemlocaties een zorgplicht om een veilige zwemomgeving te creëren.

Overige betrokkenen

- Eigenaar locatie (als dit niet de gemeente Utrecht is: Erfgoed Werkspoor Utrecht (EWU) BV (Oever Werkspoorhaven), Recreatieschap Stichtse Groenlanden/Staatsbosbeheer (polder Rujgenhoek))
- Vaarwegbeheerder (in dit onderzoek Rijkswaterstaat en HDSR)
- Beheerder (als dit niet de gemeente Utrecht is, bijv. Staatsbosbeheer)
- Omwonenden
- Ondernemers
- Buurgemeenten De Bilt en Bunnik

Juridische verantwoordelijkheid gemeente voor (on)officieel zwemwater

Omgevingswet
Op het gebied van zwemlocaties staan er in de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) geen formele verantwoordelijkheden en/of verplichtingen voor de gemeente. De formele taken voor het beheer van de zwemwaterkwaliteit, het nemen van beheersmaatregelen voor het water, omgevingswaarden voor zwemlocaties, monitoring en dergelijke gelden, afhankelijk van de situatie, voor de provincie, het waterschap (HDSR) of Rijkswaterstaat.

Voor de *houder van zwemlocaties*, wat de gemeente Utrecht voor 6 van de 7 locaties zou zijn indien deze officieel worden (alleen voor Noorderpark-Ruigenhoek niet), gelden er op basis van de Provinciale omgevingsverordening voor officiële zwemlocaties *wel* regels.
De locatiehouder is gedurende het badseizoen verantwoordelijk voor een veilige en hygiënische zwemlocatie. De locatiehouder neemt de maatregelen (die redelijkerwijs tot zijn verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend) als er naar aanleiding van de monitoring uitgevoerd door de waterbeheerder van het oppervlaktewater zwemwaterverontreinigingen worden vastgesteld. Denk hierbij aan: blauwalg, waterplanten (macrofyten), ratten, glas, plastic, rubber of ander afval. De locatiehouder houdt ook voldoende toezicht op de veiligheid van de zwemmers gedurende de uren dat de zwemlocatie is opengesteld voor het publiek.
Wanneer hier niet aan wordt voldaan kan de provincie actie ondernemen. De provincie kan handhavend optreden op grond van de eigen verordening of besluiten de locatie in de toekomst niet meer als officiële zwemlocatie aan te wijzen.
In de privaatrechtelijke hoedanigheid van eigenaar kunnen er voor de gemeente verplichtingen en/of verantwoordelijkheden zijn. Die beschrijven we hier onder ‘aansprakelijkheid’.

Aansprakelijkheid
Indien er sprake is van een officiële zwemlocatie, dan rust er op de gemeente of een andere beheerder sowieso een zorgplicht om een veilige zwemomgeving te creëren. Maar ook in de situatie dat de zwemlocatie geen officiële zwemlocatie is, dan ontslaat dat de gemeente (of een andere beheerder) niet van de zorgplicht om veiligheidsmaatregelen te treffen dan wel waarschuwingsborden te plaatsen, indien er een gevaarlijke situatie, zoals bijvoorbeeld ondiep water, bestaat. De rechter zal dan oordelen over de vraag of de situatie ter plaatse dusdanig gevaarlijk is, dat de beheerder van het gebied veiligheidsmaatregelen, waaronder plaatsen van waarschuwingsborden, had moeten nemen en of hij aan zijn zorgplicht heeft voldaan. Laat de beheerder na om de juiste veiligheidsmaatregelen, zoals het plaatsen van waarschuwingsborden voor bijvoorbeeld ondiep water, te treffen, dan is de beheerder tekortgeschoten in zijn zorgplicht en aansprakelijk voor de ontstane schade. Dit volgt uit diverse juridische uitspraken.
Alleen in de situatie dat er een expliciet zwemverbod geldend is (welk verbod voldoende duidelijk is gecommuniceerd, waarover ook geen onduidelijkheid kan bestaan en waarop zo nodig wordt gehandhaafd), lijkt er (vooralsnog) op de beheerder geen zorgplicht te rusten.

1.5. Welke scenario's zijn denkbaar naast officieel zwemwater?

Als de locatie niet kansrijk is om officieel zwemwater te worden zijn er verschillende scenario's mogelijk. De Europese zwemwaterrichtlijn kent alleen de scenario’s ‘Officieel zwemwater’, ‘Zwemverbod’ en ‘Negatief Zwemadvies’. Tijdens dit haalbaarheidsonderzoek hebben we het scenario ‘Negatief Zwemadvies’ gesplitst in een scenario waarbij we alleen informeren over de risico’s en een scenario waarbij we via allerlei manieren het zwemmen actief ontmoedigen. Daarnaast hebben we het scenario verkend waarbij we het zwemmen op niet officiële locaties ‘Faciliteren’. Hieronder een schema van mogelijke alternatieve scenario's. We hebben op dit moment binnen de gemeente buiten de kaders van de Beleidsnota Stadswater nog geen uitgewerkt zwembeleid waarin is vastgelegd onder welke omstandigheden en in welke situaties we voor welk scenario zouden moeten kiezen.

Als officieel zwemwater niet haalbaar is, geven we, bij gebrek aan zwembeleid, in dit haalbaarheidsonderzoek voor de korte termijn wel een voorlopig advies voor een alternatief scenario per locatie. De keuzes voor deze scenario's is gebaseerd op de redenen waarom locaties minder geschikt zijn (zie ook de ambitie 4.2 beleidsnota stadswater t.a.v. zwemmen in paragraaf 1.3.3) en komen terug in de conclusie van dit rapport.

Mogelijke scenario's voor zwemlocaties	Officieel Zwemwater 	Faciliteren 	Zwemmen op eigen risico	Ontmoedigen 	Verbieden
Voldoet aan Europese zwemwaterrichtlijnen en het landelijk protocol en is ook geregistreerd als officieel zwemwater	✓				
Voldoet (grotendeels) aan Europese zwemwaterrichtlijnen en het landelijk protocol maar is niet geregistreerd als officieel zwemwater	✓	✓			
Voorzieningen zijn getroffen om zwemmen te faciliteren. Denk aan toiletvoorziening, trapjes om het water in en uit te kunnen.	✓	✓			
Gemeente voert een actief ontmoedigingsbeleid. De inrichting van de ruimte is zodanig dat zwemmen belemmert wordt.				✓	✓
Zwemverbod is ingesteld. Hier wordt ook op gehandhaafd.					✓
Communicatie via bebording om te wijzen op (eventuele) risico's	✓	✓	✓	✓	✓

Dit scenario bestaat niet in de EU-zwemwaterrichtlijn

Deze twee scenario's zien we als de lokale invulling van de status 'negatief zwemadvies' uit de EU-zwemwaterrichtlijn

2. Inschatting haalbaarheid officieel zwemwater en wenselijkheid per locatie

Inleiding

In dit hoofdstuk is voor elk van de zeven locaties een inschatting gemaakt van de haalbaarheid om officieel zwemwater te maken. De technische mogelijkheden en aandachtspunten komen uit het Tauw-rapport. Deze betreffen puur de mogelijkheden om aan de eisen voor officieel zwemwater te voldoen. Daarnaast zijn per locatie inpassingsmogelijkheden in kaart gebracht. Dit betreft een brede reeks aan beleidsterreinen en thema's die relevant zijn in de stad. Ook wordt per locatie een set aan maatregelen genoemd inclusief kosten om de locatie geschikt te maken als officiële zwemlocatie. Tot slot worden conclusies getrokken over de kansrijkheid van de locatie en eventuele alternatieve scenario's benoemt.

In de tabellen wordt met drie kleuren/categorieën een advies gegeven:

Groen	De locatie voldoet op dit punt al / er zijn kleine ingrepen nodig om de locatie op dit punt te laten voldoen, dit is goed op orde te krijgen.
Geel	De locatie behoeft op dit punt aandacht, het is nog niet zeker of het opgelost kan worden.
Rood	De locatie voldoet niet op dit punt en is ook met (stevige) maatregelen slecht op orde te krijgen.

2.1. Noorderpark Ruigenhoek

Bestaande situatie

De locatie ligt in het Noorderpark ten oosten van de Kanonsdijk. De directe omgeving is ingericht als recreatiegebied met weides, wandelpaden en een pumptrack. Langs de Kanonsdijk liggen o.a. een camping en een forellenvijver met een uitspanning. De locatie ligt op ca. 800 m van de bebouwing van Overvecht. Op dit moment wordt er al gezwommen op deze locatie. Op warme dagen zijn dit circa 50-100 mensen per dag (Tauw, 2023). De ligweides bieden capaciteit voor 400 recreanten (met een potentiële doorgroeimogelijkheid naar 2000 recreanten). Er zijn geen voorzieningen voor zwemmers aanwezig en Staatsbosbeheer heeft bordjes geplaatst met ‘gevaarlijk zwemwater’.

Figuur 1 Locatie van de niet-officiële zwemwaterlocatie 'Ruigenhoekse Polder'. De ligweide en in-uittreed plek waar in de huidige situatie de meeste zwemmers gebruik van maken is weergegeven in het rood gearceerde blok.

Eigendom en beheer Noorderpark Ruigenhoek

De locatie ligt deels in de gemeente Utrecht en voor een groter deel in gemeente De Bilt. De grond is in eigendom van Staatsbosbeheer en wordt gepacht door recreatieschap Stichtse Groenlanden. De deelnemers in het Recreatieschap Stichtse Groenlanden zijn de gemeenten De Bilt, De Ronde Venen, Houten, Lopik, Stichtse Vecht, Nieuwegein, Utrecht, Woerden en IJsselstein, en de Provincie Utrecht. De waterpartij van de 'Ruigenhoekse Polder' valt onder het beheer van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR). Het dagelijks beheer wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer.

Technische mogelijkheden en aandachtspunten Noorderpark Ruigenhoek

Veiligheid	De stroming is veilig voor zwemmers en de bodem is stabiel. Wel mist o.a. adequate informatievoorziening, moet de bodem worden gecontroleerd op scherpe voorwerpen, en is de overgang van ligweide naar zwemzone abrupt en steil. Met maatregelen is dit (volgens Tauw) relatief eenvoudig op orde te krijgen. *NB. Staatsbosbeheer geeft aan dat er gedoken/gesprongen wordt van lage bruggen op locaties met beperkte waterdiepte. Dit is door Tauw niet benoemd.*	
Waterkwaliteit	Er zijn weinig issues met waterkwaliteit dus maatregelen nemen is niet noodzakelijk. Wel wordt aangeraden een toiletvoorziening te plaatsen en honden op de ligweide en in de zwemzone te verbieden (dit is nu een hondenlosloopgebied).	
Capaciteit en bereikbaarheid	Tauw geeft aan dat er op warme dagen nu 50-100 mensen zwemmen/recreëren. Mulier noemt in haar onderzoek een maximale capaciteit van 400 mensen, Tauw ziet plek voor wel 2000 mensen (afhankelijk van beoogde omvang recreatie- en zwemzone). De locatie ligt buiten de stad, dus mensen moeten hiervoor reizen. Die bereidheid is er naar verwachting wel. De locatie is goed te bereiken voor voetgangers en fietsers, minder met OV en auto. Als de capaciteit inderdaad wordt uitgebreid, is het noodzakelijk om extra fietsparkeervoorzieningen aan te	

	leggen en ook te zorgen dat de locatie goed toegankelijk is voor hulpdiensten.	
Conflicterende functies	Geen conflicterende functies want er vindt geen gevaarlijke waterrecreatie en/of beroepsvaart plaats.	

Inpassingsmogelijkheden en aandachtspunten Noorderpark Ruigenhoek

Betekenis voor de stad en doelgroep	Locatie ligt in het Noorderpark - Ruigenhoek, dat recent ingericht is als recreatiegebied. Het Noorderpark ligt dichtbij Overvecht en sluit aan bij het groen in de wijk. De NRU is wel een grote barrière. De groene omgeving biedt ruimte voor mensen die de stad even willen ontsnappen. De locatie is vooral geschikt voor sportieve zwemmers, plonsers en gezinnen. Aandachtspunt is de oversteekbaarheid van de NRU per fiets en voet.	
Ontwikkelingen in de omgeving	Ambitie voor officieel zwemwater in relatie brengen met andere opgaven en waarden in het Noorderpark. Ontwikkelingen: bij Tuincentrum Steck, er zijn plannen om een kanoroute te maken. De Gageldijk wordt heringericht tot fietsstraat. Het Noorderpark is zoekgebied voor verschillende opgaven uit de RSU, zoals Energie, Recreatie, Sport en Natuur.	
Groen, landschap en ecologie	Bij de realisatie van de zwemplek dient rekening te worden gehouden met de landschappelijke en ecologische kwaliteit. Qua ecologie zijn ringslangen een aandachtspunt. Oplossing is integreren met een andere broedplaats. Oevers deels natuurlijk houden en niet overal in- en uittreedplekken realiseren.	
Erfgoed en archeologie	Locatie maakt onderdeel uit van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, hier rekening mee houden bij de inrichting. Bijvoorbeeld door behoud van het slotenpatroon en inrichting met zoveel mogelijk gras (veen & weilanden). Ook ligt er een kans om bewoners meer bewust te maken (hier is ook een motie over vanuit gemeenteraad de Bilt) van de rijke historie en draagvlak bij gemeente de Bilt voor zwemwater te creëren. Tegelijkertijd kan de aanwezigheid van cultureel erfgoed beperkingen opleveren bij de realisatie van aanverwante benodigdheden bij officieel zwemwater	
Bereikbaarheid en toegankelijkheid	Aandachtspunten bij nadere uitwerking: - Goede routes voor voetgangers en fietsers. - Maatregelen onderzoeken om overlast (fiets)parkeren te voorkomen. - Toegankelijkheid nood- en hulpdiensten.	
Beheer en toezicht	Er zijn zorgen voor overlast jongeren. Vanuit de Kanonsdijk wordt na zonsondergang overlast ervaren, graffiti/brandstichting bij de Pumptrack. Risico is dat dit een hangplek wordt waar veel gebarbecued wordt en zwerfafval gegooid. Daarom kosten toezicht/zwemstewards en beheer meenemen.	

Draagvlak bewoners en stakeholders	Gesprek met omwonenden moet nog plaatsvinden. Staatsbosbeheer geeft aan dat draagvlak voor verplaatsen hondenuitlaatgebied laag is. Gemeente Utrecht is geen eigenaar of beheerder en de locatie ligt in gemeente De Bilt. Grote afhankelijkheid van derden. Er zijn veel ambities voor Noorderpark Ruigenhoek. Er is vooralsnog geen draagvlak bij gemeente De Bilt en het is nog niet concreet opgenomen in de huidige visie van het recreatieschap/Staatsbosbeheer die medio 2025 wordt vastgesteld. HDSR, RUD en provincie zijn positief over deze locatie.	
Eerste indicatie kosten	De minimale benodigde **inrichtingskosten** om de 'Ruigenhoekse Polder' tot een veilige officiële zwemwaterlocatie te maken, zijn naar schatting van Tauw rond de €1.000.000. Dit betreft alleen de technische kosten zoals begroot door Tauw. Plankosten en kosten voor aanvullende voorzieningen (evt. speeltuin, verbreden fietspaden, inrichting naar eisen Hollandse Waterlinie etc.) zijn nog niet bepaald. Hiermee komt er ruimte voor 400 recreanten/zwemmers met een doorgroeimogelijkheid naar 2.000. **Beheerkosten:** Eerste grove schatting: € 0,3mln per jaar incl. inzet zwemstewards op warme dagen (€ 0,1mln). Kosten voor extra toezicht en handhaving zijn hierin nog niet opgenomen en vraagt om nadere uitwerking. Inschatting o.b.v. offerte Haarrijnseplas (2500 recreanten op piekmomenten). Er moet een financiële constructie gezocht worden binnen recreatieschap voor dekking beheerkosten.	

Conclusie en onderzoeksvragen Noorderpark Ruigenhoek

Conclusie technische eisen op basis van Tauw rapport: De 'Ruigenhoekse Polder' heeft na het nemen van maatregelen **veel potentie** om aangewezen te worden als officiële zwemwaterlocatie	
Overall conclusie: De technische mogelijkheden voor het maken van officieel zwemwater zijn goed, maar zijn afhankelijk van het draagvlak van eigenaar Recreatieschap/Staatsbosbeheer en gemeente De Bilt. Recreatieschap moet instemmen met het initiatief en (mede)financiering hiervan en gemeente De Bilt moet instemmen met inrichtingsingrepen. Hier moeten we rekening houden met aanzienlijke doorlooptijd voor de lobby, visievorming, onderbouwing, besluitvorming en afstemming over kosten. Hierdoor is het nog onzeker of het lukt om van deze locatie een officiële zwemlocatie te maken.	
Onderzoeksvragen: • Draagvlak, randvoorwaarden en financieringsmogelijkheden van de eigenaar Recreatieschap en gemeente De Bilt verder in kaart brengen en samen met de Provincie inzetten op een lobby voor officieel zwemwater binnen het Recreatieschap. Bij gemeente De Bilt is mogelijk draagvlak te creëren indien de cultuurhistorische waarde van het gebied versterkt wordt. D.w.z. een koppeling gemaakt met Fort Ruigenhoek en de historie van de Hollandse Waterlinie. • Ingrepen voor betere bereikbaarheid en toegankelijkheid (voetgangers en fietsers) onderzoeken, waarbij de overlast voor omgeving beperkt is. • Inrichting en risico's tav brugspringen verder uitwerken in samenspraak met belanghebbenden. • Onderzoeken hoe het beheer goed geregeld kan worden i.s.m. gemeente De Bilt (gebied valt buiten bereik van handhaving door GU boa's) • Deze opgave in relatie brengen tot andere opgaven die we willen laten landen in het Noorderpark	

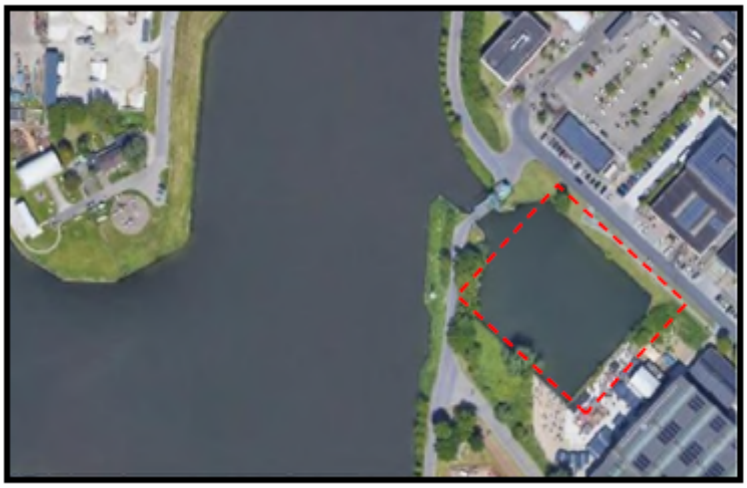
Alternatieve scenario's Noorderpark Ruigenhoek

 Faciliteren	Inzetten op faciliteren van zwemmen bij deze locatie kan lastig zijn omdat GU geen eigenaar is. Er zal draagvlak gevonden moeten worden bij gemeente De Bilt en eigenaar Staatsbosbeheer. Als de locatie wel geschikt wordt gemaakt als zwemlocatie, maar niet als officiële zwemlocatie (op de website) wordt gepubliceerd, komen er wellicht minder mensen naar deze plek.	Mogelijk
Niets doen/zwemmen op eigen risico	Zwemmen brengt in de huidige situatie beperkte veiligheidsrisico's met zich mee. Het recreatieschap beheert en onderhoudt deze locatie niet als zwemlocatie en het ontbreekt aan voorzieningen. Daarnaast is de bodem relatief ondiep, het water donker en kan er blauwalg ontstaan. Er is geen overlast veroorzaakt door zwemmers. Met alleen een bord om zwemmers te informeren op de risico's zou de bestaande situatie kunnen worden voortgezet. Indien de locatie populairder wordt kunnen problemen ontstaan doordat er geen toiletvoorziening is bijvoorbeeld.	Mogelijk
 Ontmoedigen	Zwemmen brengt in de huidige situatie beperkte veiligheidsrisico's met zich mee als er duidelijk op de risico's gewezen wordt. Er wordt beperkt gezwommen. Er is geen sprake van overlast door zwemmers. Ontmoedigen kan maar is niet nodig.	Mogelijk
 Verbieden	Zwemmen brengt in de huidige situatie beperkte veiligheidsrisico's met zich mee en er wordt beperkt gezwommen. Er is sprake van beperkte overlast door zwemmers en recreanten (zwerfafval, bbq'en). Verbieden is dus niet nodig.	Niet nodig

2.2. Werkspoorhaven

Bestaande situatie

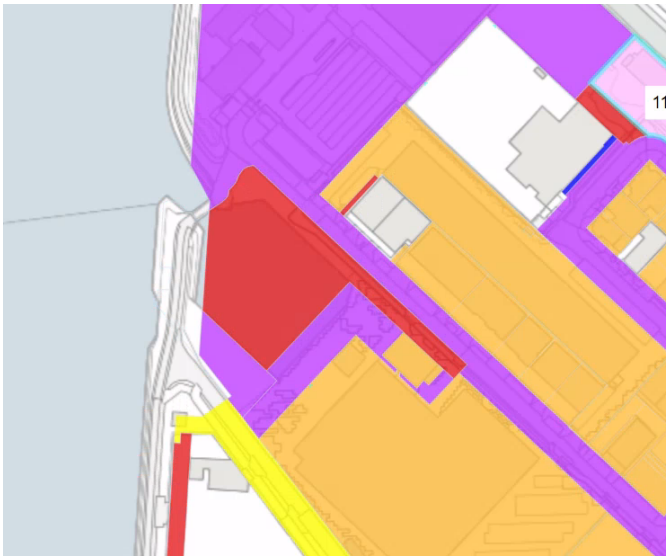
De locatie ligt in het Werkspoorkwartier en is een oude haven aan het Amsterdam-Rijnkanaal. Aan de noordzijde ligt de Tractieweg. Aan de oostzijde staat de Werkspoorkathedraal waar veel evenementen worden georganiseerd en waar horeca aanwezig is. Er werd tot voor kort nog niet gezwommen op deze plek en er zijn ook geen voorzieningen aanwezig. De haven heeft steile kades waardoor het lastig is om het water in en uit te gaan en de plek staat in open verbinding met het Amsterdam-Rijnkanaal, dus wordt beïnvloed door de scheepvaart aldaar (stroming en golven). In 2024 zijn er in het kader van de renovatie van twee kademuren op last van de gemeente door de eigenaar van de kades drenkelingentrappen geplaatst waardoor mensen in geval van nood nu uit het water kunnen komen. De gezamenlijke oppervlakte van de ligweides biedt in de huidige situatie ruimte voor circa 100 bezoekers om te recreëren.

Figuur 2 Locatie van de niet-officiële zwemwaterlocatie 'Werkspoorhaven'. De ligweide en in-uittreed plek voor zwemmers is weergegeven in het rood gearceerde blok.

Eigendom en beheer

Twee kades zijn eigendom van Erfgoed Werkspoor Utrecht (EWU) BV, één kade is van de gemeente Utrecht. De gemeente is eigenaar van de haven.

Figuur 3 Kadastrale gegevens uit stroomlijn. Rood=eigendom van gemeente (VGU), paars=recht van opstal, waarvan de oost-zuidkade voor de Werkspoor kathedraal 'niet belast is met erfpacht' en de zuidwest kade 'eigendom wel belast met erfpacht'.

Er zijn t.a.v. het officieel maken van zwemwater twee scenario's mogelijk: 1.) de gemeente creëert een officiële zwemlocatie op haar eigen kade (beperkte capaciteit mogelijk) en 2.) de gemeente en EWU creëren gezamenlijk een zwemlocatie en investeren beiden in de ontwikkeling en het beheer. Dit laatste heeft de sterke voorkeur van de gemeente omdat er zo veel meer kwaliteit toegevoegd kan worden. We zullen in dit geval moeten onderzoeken onder welke randvoorwaarden de zwemlocatie officieel gemaakt kan worden door de gemeente in samenwerking met EWU en hoe hierin samen opgetrokken kan worden in de verdeling van de lusten en de lasten.

Technische mogelijkheden en aandachtspunten

Veiligheid	De veiligheid voldoet momenteel niet. Er is meestal geen stroming maar er moet onderzocht worden hoe sterk de stroming is bij passage van schepen op het Amsterdam-Rijnkanaal. De waterbodem is in 2022 volledig gesaneerd en puin is verwijderd. Er zijn ingrepen nodig om de veiligheid te vergroten, bijvoorbeeld in de vorm van een steiger of trappen.	
Waterkwaliteit	Waterkwaliteit is door Tauw beoordeeld als 'gemiddeld, maar goed op orde te krijgen. De doorstroming in de haven is niet optimaal, wat een vergroot risico geeft op blauwalggroei. Ook ontbreekt een toiletvoorziening, deze is vanuit de gemeente noodzakelijk bij grote aantallen zwemmers. *NB. EWU geeft aan dat olie/vuil dat uit het Amsterdamrijnkanaal de Werkspoorhaven in kan stromen ook een aandachtspunt zijn. Dit is nu niet meegenomen in de rapport van Tauw aangezien dit geen criterium is waarop getoetst hoeft te worden volgens het landelijk protocol.*	
Capaciteit en bereikbaarheid	De ligging in relatie tot de behoefte aan zwemwater is goed, met dichtbevolkte wijken als Elinkwijk en Zuilen dichtbij en de 3000 extra woningen die de komende jaren gebouwd worden in Cartesiusdriehoek. De capaciteit in relatie tot behoefte is matig. Dit komt door de matige capaciteit van de ligweide/kades. Afhankelijk van inrichting kan de capaciteit van de ligweide wellicht worden uitgebreid tot ongeveer 400 mensen door het realiseren van een strand of een drijvend vlonder(s). Verkeersveiligheid voor voetgangers is een aandachtspunt.	
Conflicterende functies	Er zijn geen conflicterende functies.	

Inpassingsmogelijkheden en aandachtspunten Werkspoorhaven

Betekenis voor de stad en doelgroep	Kan een bijzondere plek in de stad worden en een extra boost voor het gebied zijn. Kans om connectie te maken/ versterken met partners in Werkspoorkwartier (kunst, circulair, events). Nabij Zuilen, Cartesius en Leidsche Rijn, met name Zuilen is een groenarme wijk. Locatie is vooral geschikt voor plonsers, sportieve zwemmers en gezelligheidszoekers.	
Ontwikkelingen in de omgeving	Omgevingsvisie Werkspoorkwartier (2021) met thema's (stadsgeoriënteerd, creatief, circulair, stedelijke voorzieningen) en kernwaarden (pioniersgeest, industrieel, vrij, samenhang, levendig) gebruiken bij uitwerking.	
Groen, landschap en ecologie	De locatie ligt aan het Amsterdam-Rijnkanaal, een belangrijke waterstructuur in de stad, die met het 2016 vastgestelde Ontwikkelkader parkzone Amsterdam-Rijnkanaal wordt gekoppeld aan een groene parkzone voor omwonenden en recreanten, die stapsgewijs verder vorm	

	krijgt en onderscheid creëert tussen bijzondere plekken waar je tot rust kunt komen en waar aandacht is voor natuur(belevening) en ecologie, terwijl op andere plekken juist de ontmoeting met anderen voorop staat. De Werkspoorhaven leent zich bij uitstek voor publieke, creatieve functies op en aan het water i.c.m. horeca / leisure en (tijdelijke) publieksevenementen en bij of op het water.	
Erfgoed en archeologie	Bij grote ingrepen in de werkspoorhaven is een omgevingsvergunning act monument nodig, ontwerpopdracht en toets COU. De Werkspoorhavenbrug is de oudste, beweegbare brug van Utrecht (1913) en heeft een monumentale status. Vanuit het Programma Beweegbare Bruggen wordt momenteel onderzoek gedaan naar het toekomstbestendig maken/houden.	
Bereikbaarheid en toegankelijkheid	Aandachtspunten bij nadere uitwerking: Veilige verkeersroutes voor voetgangers en fietsers, met name bij de Havenweg. Ligweide ligt nabij een 50km weg, veiligheidsmaatregelen zijn hier nodig. Capaciteit (fiets)parkeren i.c.m. evenementen. Toegankelijkheid nood- en hulpdiensten.	
Beheer en toezicht	Kosten voor toezicht en beheer meenemen bij verdere uitwerking.	
Draagvlak bewoners en stakeholders	Medewerking van EWU nodig. EWU staat in principe positief tegenover het creëren van een zwemlocatie samen met de gemeente. Een zandstrand op de locatie die Tauw voorstelt wordt, is voor EWU een 'no-go', gezien de investeringen die ze gedaan hebben in de kademuren en de impact op het terrein. Goede afstemming met omliggende bedrijven nodig.	
Eerste indicatie kosten	De minimale benodigde **inrichtingskosten** om de 'Werkspoorhaven' te laten voldoen aan alle technische eisen voor officieel zwemwater worden door Tauw ingeschat op minimaal EUR **1.5mln.** Dit betreft alleen de technische kosten zoals begroot door Tauw, inclusief aanleg van een zandstrand (wat een kostbare ingreep is, en niet acceptabel voor EWU qua impact op het terrein en aangezien ze recent nog in het opknappen van de kademuren geïnvesteerd hebben). Bij inrichting met vlonders vallen de kosten waarschijnlijk lager uit. Plankosten en kosten voor aanvullende voorzieningen (bijv. EHBO post, groen, fietsparkeren, afscheiding doorgaande weg aanleggen, toegankelijk maken etc.) zijn nog niet bepaald. Er komt afhankelijk van inrichtingskeuzes mogelijk ruimte voor 400 recreanten/zwemmers. **Beheerkosten:** onderhouden terrein, groen, assets, inzet zwemstewards. Eerste grove schatting: € 0,3mln per jaar incl. inzet zwemstewards op warme dagen (€ 0,1mln) . Inschatting o.b.v. offerte Haarrijnseplas (2500 recreanten op piekmomenten).	

Conclusie en onderzoeksvragen Werkspoorhaven

Conclusie technische eisen op basis van Tauw rapport: De 'Werkspoorhaven' heeft na het nemen van maatregelen **veel potentie** om aangewezen te worden als officiële zwemwaterlocatie	
Overall conclusie: Onder voorbehoud van de uitkomsten van het stromingsonderzoek zijn de mogelijkheden voor het maken van officieel zwemwater goed.	
Onderzoeksvragen: • Commitment EWU. Onderzoeken onder welke randvoorwaarden voor scenario 1 en 2 door de gemeente en EWU gezamenlijk de zwemlocatie officieel gemaakt kan worden en hoe hier samen opgetrokken kan worden in de verdeling van de lusten en de lasten (obv een financieel haalbaarheidsonderzoek). • Stroming in het water onderzoeken. • Hoe om te gaan met (incidentele) instroom van olie en vuil vanuit Amsterdamrijnkanaal. • Inrichting verder uitwerken in samenspraak met belanghebbenden. • Onderzoeken hoe het beheer goed geregeld kan worden.	

Alternatieve scenario's Werkspoorhaven

 Faciliteren	Als de locatie wel geschikt wordt gemaakt, maar niet op de website wordt gepubliceerd, komen er wellicht minder mensen naar deze plek.	Mogelijk
 Niets doen/zwemmen op eigen risico	Op dit moment wordt op de locatie nauwelijks gezwommen. Met het plaatsen van de drenkelingentrappetjes is het nu wel mogelijk geworden om in en uit het water te komen. Nu er gezwommen kan worden moeten we mensen informeren met een bord over de risico's.	Mogelijk
 Ontmoedigen	De locatie wordt weinig gebruikt om te zwemmen. Ontmoedigen is nodig zolang het stromingsonderzoek nog niet is uitgevoerd. Risico's van zwemmen kunnen niet worden ingeschat. Mensen informeren met een bord over de risico's en trappen minder aantrekkelijk maken.	Mogelijk
 Verbieden	De locatie wordt weinig gebruikt om te zwemmen. Verbieden is dus niet nodig. Mensen informeren met een bord over de risico's en trappen minder aantrekkelijk maken.	Niet nodig

2.3. Muntsluis

Bestaande situatie

De locatie is onderdeel van het Merwedekanaal tussen Lombok en Oog in Al. In de directe omgeving staan woningen, liggen woonboten en is horeca aanwezig. Het sluiscomplex ligt als een soort eiland in het kanaal. Op dit moment wordt er, vooral op zomerse dagen, al heel veel gezwommen op deze locatie. Maar er zijn geen voorzieningen voor zwemmers aanwezig en omwonenden uitten regelmatig hun zorgen over de drukte en overlast die dit veroorzaakt. Het totale oppervlak van de kades in de

huidige situatie biedt ruimte aan ongeveer 800 bezoekers om te recreëren (Mulier 2020). De Muntsluis en zijn kades zijn een Rijksmonument, waardoor de mogelijkheden voor herinrichting/profilering van de kades zeer beperkt zijn.

Figuur 4 Locatie van de niet-officiële zwemwaterlocatie 'de Muntsluis (kades op het sluizencomplex). Op basis van morfologie en functies heeft Tauw de locatie ingedeeld in drie verschillende zones, A, B en C.

Tauw heeft de Muntsluis in drie deellocaties opgedeeld waarvan Tauw aangeeft dat alleen deellocatie A kansrijk is en onderzocht is op de technische mogelijkheden en aandachtspunten als officiële zwemlocatie. Deellocaties B en C vallen af omdat er conflicterende functies zijn (het is op afroepbasis een doorgaansroute voor recreatievaart (en in unieke situaties beroepsvaart), er zijn woonboten gelegen en de kades zijn hoog, steil en gevaarlijk) wat voor onveilige situaties zorgt. Op bovenstaande kaart is te zien waar de verschillende deellocaties liggen.

Eigendom en beheer Muntsluis

Het sluizencomplex is een rijksmonument. Het complex en het water van het Merwedekanaal zijn in eigendom en beheer van het Rijk. Rijkswaterstaat is ook de vaarwegbeheerder. Vanwege de vaarwegfunctie geldt een zwemverbod voor het hele Merwedekanaal. De gemeente heeft de landtongen sinds 2021 in gebruik en doet het dagelijks onderhoud op de landtongen om recreatie mogelijk te maken. De gemeente is in verregaande onderhandeling met Rijkswaterstaat over de overdracht van het eigendom van het Merwedekanaal inclusief het sluizencomplex naar de gemeente. De huidige verwachting is dat dit op zijn vroegst in 2027 overgedragen kan worden.

Technische mogelijkheden en aandachtspunten Muntsluis, deellocatie A

Veiligheid	Goede mogelijkheden om van deellocatie A een aantrekkelijke zwemlocatie te maken met maatregelen. De overgang tussen kade en het water is nu nog te steil, een ingreep is nodig om makkelijk de zwemzone te kunnen betreden (bijvoorbeeld in de vorm van een steiger). Er is geen stroming en de bodem van de locatie is stabiel. Nader onderzoek is nodig naar de veiligheid in relatie tot de stroomsnelheid wanneer het uitlaatwerk tussen zone C en A wordt ingezet door HDSR. Dit gebeurt meerdere keren per jaar na zware regenval.	
Waterkwaliteit	Tauw beoordeelt de waterkwaliteit als ‘uitstekend’. Het huidige meetpunt van de gemeente ligt echter niet in het kansrijke deel A. Nieuw meetpunt is in 2024 aangebracht in zwemzone A. Bij hevige piekbuien kan er een overstort vanuit het riool in het Merwedekanaal terechtkomen. Geadviseerd wordt om een toiletvoorziening te realiseren.	
Capaciteit & bereikbaarheid	De ligging in relatie tot de behoefte aan zwemwater is goed, aangezien de Muntsluis wordt omgeven door dichtbevolkte wijken als Oog in al, Lombok, Welgelegen, Dichterswijk en Transwijk. De bevolking gaat de komende 10 jaar verder toenemen met grote ontwikkeling van Merwedekanaalzone en Beurskwartier. De capaciteit van de locatie is matig in relatie tot de behoefte. Op warme zomerdagen wordt de maximale capaciteit van 800 bezoekers bereikt en overschreden. Locatie is goed bereikbaar te voet en op de fiets, maar niet voor rolstoelgebruikers. Er zijn bijna geen fietsenrekken en fietsparkeren is op drukke dagen een groot probleem.	
Conflicterende functies	Voor deellocatie A staan naast ‘cultuurhistorie/archeologische waarde’ en ‘scheepvaart’ alle aspecten omtrent functiestapeling op 'niet-conflicterend'. De cultuurhistorie betekent dat kades niet mogen worden aangetast. Constructies die tegen kades worden geplaatst zoals trappen of steiger zijn wel mogelijk.	

Inpassingsmogelijkheden en aandachtspunten Muntsluis

Betekenis voor de stad en doelgroep	De Muntsluis is een bijzondere plek in de stad. Op deze plek botsen twee belangen van stadsbewoners. Enerzijds de direct omwonenden die vooral overlast hebben van de grote aantallen recreanten (in mindere mate van zwemmers) en anderzijds de bewoners die hier komen om verkoeling te zoeken op warme dagen. Voor deze laatste groep is de locatie een belangrijke ontmoetingsplek.	
Ontwikkelingen in de omgeving	Rond het Merwedekanaal zijn veel ontwikkelingen waardoor hier meer mensen komen wonen, zoals Welgelegen en Beurskwartier. Dit maakt dat het steeds drukker wordt in dit deel van de stad. Met de verdere ontwikkeling van deze gebieden en de Merwedekanaalzone zal dit alleen maar toenemen.	

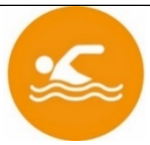
	De aanleg van het nieuwe Oeverpark Rondje Stadseiland is nodig om groen en rood daadwerkelijk gelijk te laten oplopen en tevens vraagt om keuzes tussen verschillende type gebruik (o.a. recreatie en ecologie).	
Groen, landschap en ecologie	In- en uitstapplekken zijn nodig bij deellocatie A zodat niet alle bermen worden betreden. Op luwe plekken (zoals bij de woonboten) kunnen onderwaterstructuren worden aangebracht, wat goed is voor natuur.	
Erfgoed en archeologie	Het sluiscomplex is een rijksmonument, hier dient bij de realisatie van een zwemplek rekening mee worden gehouden.	
Bereikbaarheid en toegankelijkheid	Verbeteren fysieke bereikbaarheid is kostbaar. Ook kijken naar mogelijkheden om de locatie voor alle doelgroepen toegankelijk te maken en het fietsparkeren verbeteren.	
Beheer en toezicht	Er is veel overlast door de recreatie. Vooral na 19.30 ontstaan problemen door alcohol en muziek. Extra toezicht (evt. door zwemstewards) en handhaving is nodig om zwemmen en recreëren niet ten koste van woon- en leefbaarheid te laten gaan.	
Draagvlak bewoners en stakeholders	Bewoners ervaren veel overlast van zwemmers, met name het recreëren op de oever (geluidsoverlast, afval, drukte tot laat in de avond). Dit is conflicterend met de woon- en leefbaarheid. Er is onder direct omwonenden dan ook geen draagvlak voor een officiële zwemlocatie. Ook heeft de alcoholconsumptie in de avonduren een negatieve invloed op de bewoners van verslavingscentrum NOIZ. Inzetten van zwemstewards kan ervoor zorgen dat overlast minder wordt. Rijkswaterstaat heeft als vaarwegbeheerder van het Merwedekanaal een zwemverbod ingesteld maar handhaaft hier niet op. De Muntsluis voorziet in een grote behoefte aan zwemwater voor bewoners uit de omliggende buurten.	
Eerste indicatie kosten	De minimaal benodigde inrichtingskosten om de Muntsluis aan de technische eisen te laten voldoen worden door Tauw ingeschat op rond de EUR 1,0mln. Dit betreft alleen de technische kosten zoals begroot door Tauw. Plankosten en kosten voor aanvullende voorzieningen (bijv. EHBO post, groen, fietsparkeren, toegankelijk maken etc.) zijn nog niet bepaald. **Beheerkosten:** onderhouden terrein, groen, assets, inzet zwemstewards. Eerste grove schatting: € 0,3mln per jaar incl. inzet zwemstewards op warme dagen (€ 0,1mln) . Inschatting o.b.v. offerte Haarrijnseplas.	

Conclusie en onderzoeksvragen Muntsluis

Conclusie technische eisen op basis van Tauw rapport: zwemlocatie B en C worden door Tauw als niet kansrijk beoordeeld en zijn niet verder onderzocht. Zwemlocatie A (parallel aan de Kanaalweg ten noorden van het uitlaatwerk) heeft na het nemen van maatregelen **veel potentie** om aangewezen te worden als officiële zwemwaterlocatie.	

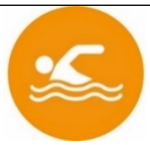
NB: als gemeente denken we dat als je het doorvaarbaar zijn van de sluis sterk beperkt of zelfs verbiedt, je in de sluiskom drijvende steigers kan aanbrengen en dan kan deze plek ook kansrijk worden.	
Overall conclusie: Het officieel maken van het zwemwater bij deellocatie A is op korte termijn niet mogelijk, omdat er nu geen instemming van de eigenaar en vaarwegbeheerder Rijkswaterstaat is voor zwemmen in het Merwedekanaal. Ook is er geen draagvlak bij de directe omgeving doordat er in de huidige situatie veel overlast is van de recreatie. Er moet een stromingsonderzoek komen bij het uitlaatwerk om de invloed daarvan op zwemmen te leren kennen (bij officieel zwemwater mag de stromingsnelheid niet te hoog zijn). En we moeten nieuwe waterkwaliteitgegevens in deelgebied A gaan bepalen en meerjarig opbouwen. Naast handhaving, kunnen ook voorlichting of gedragsbeinvloedende maatregelen bijdragen tegen overlast. Hiervoor kan een nalevingsplan opgesteld worden. Ook het terugbrengen van de recreatiecapaciteit door het aanplanten van begroeiing kan de overlast terugdringen. Wanneer het Merwedekanaal overgaat naar de gemeente, de uitkomsten van het stromingsonderzoek bij het uitlaatwerk gunstig zijn en de huidige overlast voor direct omwonenden teruggedrongen is (zodat zwemmen en recreëren niet ten koste gaat van de woon- en leefbaarheid) kan een officiële status voor de noordelijke landtong op de lange termijn worden heroverwogen. In de eindconclusie tabel en in hoofdstuk 4 ‘vervolgproces’ staan maatregelen die noodzakelijk zijn voordat in de toekomst opnieuw kan worden beoordeeld of de Muntsluis in aanmerking komt voor een officiële status.	
Onderzoeksvragen: • Hoe de overlast verder te beperken? • Kan na overdracht Merwedekanaal het verbod op zwemmen worden opgeheven? • Stromingsonderzoek bij het gemaal uitvoeren. Wat is de impact daarvan op zwemmen? • Meetpunt waterkwaliteitsmetingen moet verlegt worden. We hebben nog geen meetreeks aan waterkwaliteitsmetingen op de deellocatie waar we officieel zwemwater willen maken, want het huidige meetpunt ligt elders. Een meetreeks van 3 jaar is nodig om aan te kunnen tonen dat de waterkwaliteit aan de zwemwaterkwaliteit voldoet. • Als bovenstaande vragen positief beantwoord zijn kan de haalbaarheid van officieel zwemwater voor de noordelijke landtong (locatie A) worden heroverwogen.	

Alternatieve scenario’s voor deellocatie A Muntsluis

 Faciliteren	Betere toegankelijkheid tot het zwemwater realiseren door het maken van in- en uitstapplekken. Risico is dat er meer gezwommen gaat worden en overlast voor omwonenden toeneemt. Daarom ook inzetten op betere handhaving met zwemstewards; meer afvalbakken realiseren.	Niet wenselijk
 Niets doen/zwemmen op eigen risico	Op de korte termijn niets doen is een realistisch scenario. Wel bebording waarin gewezen wordt op risico’s/gevaren van zwemmen.	Mogelijk
 Ontmoedigen	Er is veel behoefte in de stad aan zwemwater en deze plek voorziet daarin. Niet wenselijk om bij de hele Muntsluis zwemmen actief te ontmoedigen. Wel kunnen kleinschalige inrichtingsmaatregelen helpen om de recreatiecapaciteit en daarmee de overlast te verminderen.	Mogelijk

 Verbieden	Er is veel behoefte in de stad aan zwemwater en deze plek voorziet daarin. Niet wenselijk en haalbaar om bij deze deellocatie zwemmen te verbieden.	Niet wenselijk

Alternatieve scenario's voor deellocaties B en C Muntsluis

 Faciliteren	Door de huidige veiligheidsrisico's (vaarverkeer) en nabijheid van woonboten is het niet wenselijk zwemmen te faciliteren bij deze locaties. Alleen als de sluisfunctie opgeheven wordt zou de 'kom' in deelgebied B tussen de sluizen in zou, doordat hier geen woonboten liggen, nog beter toegankelijk gemaakt kunnen worden. Randvoorwaarde is wel dat de overlast in de huidige situatie is teruggedrongen d.m.v. inzet van zwem/recreatiestewards. Voor C moet gekeken worden welke afspraken er met roeiers gemaakt kunnen worden.	Nu niet wenselijk
Niets doen/zwemmen op eigen risico	Vaarverkeer kan zorgen voor onveilige situaties met zwemmers. Wijzen op de risico's van recreatievaart die hier op afroep nog vaart. Eventueel in combinatie met het ontmoedigen van zwemmen op bepaalde plekken die voor veel overlast zorgen (zoals de Keulse kade en nabij woonboten).	Mogelijk
 Ontmoedigen	Vaarverkeer zorgt voor mogelijk onveilige situaties met zwemmers. Daarnaast geven recreanten bij de deellocaties B en C meer overlast, omdat deze locaties dichter bij de woonboten liggen. Om die reden is het gewenst de recreatiecapaciteit te beperken door inrichtingsaanpassingen.	Mogelijk
 Verbieden	Er is veel behoefte in de stad aan zwemwater en de muntsluis voorziet daarin. Besloten kan worden om bij deellocaties B en C, die onveiliger zijn door vaarverkeer of waar woonboten liggen, zwemmen te verbieden. Handhaving daarop is kostbaar en op dit moment zijn boa's niet bevoegd om een zwemverbod te handhaven. Hiervoor moet het in de APV worden opgenomen. Ontmoedigen door inrichtingsaanpassingen is haalbaarder.	Niet wenselijk

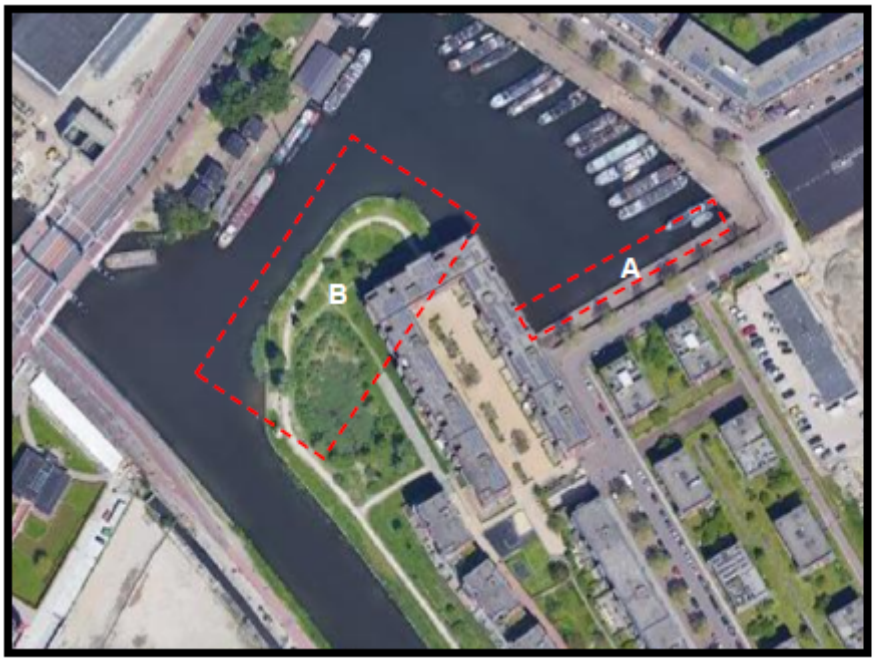
2.4. Veilinghaven

Bestaande situatie

De locatie is een zijarm van het Merwedekanaal in de Dichterswijk. In de directe omgeving staan woningen, liggen woonschepen en is horeca aanwezig. Op dit moment wordt er door mensen gezwommen in de haven en vanaf de kop in het Merwedekanaal.

Er zijn twee mogelijke zwemlocaties in de 'Veilinghaven, in de figuur hieronder aangeduid met A (bij de kades) en B (bij de landtong). In de technische analyse voor officieel zwemwater wordt alleen

locatie B behandeld. Deze biedt ruimte voor 100 recreatie bezoekers. Voor locatie A is vastgesteld dat deze locatie een officiële functie heeft als aanlegplaats, en dat functiestapeling hier niet mogelijk is vanwege veiligheidsproblemen tussen zwemmers en scheepvaart.

Figuur 5 Locatie van de niet-officiële zwemwaterlocatie 'Veilinghaven'. De ligweide, kade en in-uittreedplekken voor zwemmers zijn weergegeven in rood gearceerde blokken.

Eigendom en beheer Veilinghaven

Rijkswaterstaat is eigenaar en vaarwegbeheerder van het Merwedekanaal. De gemeente is eigenaar van de haven zelf en de openbare ruimte op de kade. HDSR is waterkwaliteitsbeheerder van zowel het Merwedekanaal als de Veilinghaven.

Technische mogelijkheden en aandachtspunten Veilinghaven

NB. Onderstaande technische analyse gaat enkel over deellocatie B, op de landtong in de Veilinghaven.

Veiligheid	Er zijn vergaande maatregelen nodig om de veiligheid te vergroten in de Veilinghaven. De bodem van de locatie is stabiel maar heeft een zuigende werking. Mogelijk moet slib verwijderd worden. De haven wordt niet intensief gebruikt maar gevaarlijke situaties kunnen ontstaan omdat de zwemzone niet afgescheiden is van andere watergebruikers. Ook is nader onderzoek naar de stroming nodig.	
Waterkwaliteit	Op de haven komt een regenwater overstort uit. Ook zitten er op het Merwedekanaal gemengde overstorten. Daarnaast bleek uit het veldbezoek, dat zwemmers en afstroom van hondenpoep of andere vervuiling ook een bron kunnen zijn van bacteriële verontreiniging. Er is slechte doorstroming in de haven. Hierdoor kan blauwalg ook een knelpunt vormen. Sterk aan te raden om een toiletvoorziening op locatie te plaatsen.	

Capaciteit & bereikbaarheid	De ligging in relatie tot de behoefte is goed, aangezien de 'Veilinghaven' in het centrum van Utrecht ligt. Zowel voetgangers, fietsers en automobilisten kunnen de locatie goed bereiken. Voor auto's is er momenteel mogelijkheid nabij de locatie ruimte om (betaald) te parkeren, in de toekomst wordt dit minder.	
Conflicterende functies	Er zijn conflicterende functies, op het Merwedekanaal is pleziervaart en er wordt geroeid. In de haven liggen historische binnenvaartschepen. Wellicht kan door een zonering of afspraken over varen van boten een afgebakende zwemplek worden gemaakt.	

Inpassingsmogelijkheden en aandachtspunten Veilinghaven

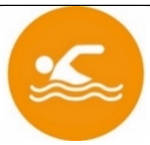
Betekenis voor de stad en doelgroep	Rond de Veilinghaven staan veel woningen en zijn nog meer woningen gepland in de Merwedekanaalzone. Op deze plek botsen twee belangen van stadsbewoners, enerzijds de direct omwonenden die vooral overlast hebben van zwemmers en anderzijds mensen die hier komen om verkoeling te zoeken op warme dagen. Voor deze laatste groep is de locatie een belangrijke ontmoetingsplek.	
Ontwikkelingen in de omgeving	Rond het Merwedekanaal zijn veel ontwikkelingen waardoor hier meer mensen komen wonen, zoals Beurskwartier. Dit maakt dat het steeds drukker wordt in dit deel van de stad. Met de ontwikkeling Beurskwartier en de Merwedekanaalzone zal dit alleen maar toenemen. Bewoners werken samen met gemeente aan het Ringpark en willen meedenken over de inrichting van de zwemlocatie. Utrecht wil meer goederenvervoer over water laten plaatsvinden. Er wordt daarvoor gezocht naar stadshaltes/hubs om dit vervoer over water te kunnen faciliteren. Veilinghaven is één van de locaties die onderzocht wordt.	
Groen, landschap en ecologie	Er kan hier meer groen/natuur gecreëerd worden: bomen voor schaduw, gras. Het Merwedeplantsoen is onderdeel van de Stedelijke Hoofdgroenstructuur.	
Erfgoed en archeologie	Geen aandachtspunten bekend.	
Bereikbaarheid en toegankelijkheid	De locatie is voldoende bereikbaar, echter fiets en autoparkeren is een aandachtspunt. Bezoekers op de fiets of te voet stimuleren, maar locatie niet via het park toegankelijk maken. Dat stuk is onderdeel van RingPark, een wandelrondje. Momenteel is hier veel overlast van fietsers op het voetpad. Het is niet gewenst fietsparkeren te faciliteren bij de haven of in het park. Zou mogelijk wel via verharde veilinghavenkade kunnen.	
Beheer en toezicht	Er is nu geen specifiek beheer en toezicht op het water. Extra toezicht door zwemstewards en handhaving is nodig zodat zwemmen en recreëren niet ten koste gaat van woon- en leefbaarheid.	

Draagvlak bewoners en stakeholders	Bewoners ervaren veel overlast van zwemmers, met name het recreëren op de oever (geluidsoverlast, afval, drukte tot laat in de avond). Inzetten van zwemstewards kan ervoor zorgen dat overlast minder wordt.	
Eerste indicatie kosten	De minimaal benodigde inrichtingskosten om de Veilinghaven aan de technische eisen te laten voldoen (voor 100 recreanten in deellocatie B) worden door Tauw ingeschat op EUR 1.8mln. Dit betreft alleen de technische kosten zoals begroot door Tauw. Plankosten en kosten voor aanvullende voorzieningen (groen, fietsparkeren, toegankelijk maken etc.) zijn nog niet bepaald. **Beheerkosten:** onderhouden terrein, groen, assets, inzet zwemstewards. Eerste grove schatting: € 0,3mln per jaar incl. inzet zwemstewards op warme dagen (€ 0,1mln) . Inschatting o.b.v. offerte Haarrijnseplas.	

Conclusie en onderzoeksvragen Veilinghaven

Conclusie technische eisen op basis van Tauw rapport: De 'Veilinghaven' heeft na het nemen van maatregelen **redelijk potentie** om aangewezen te worden als officiële zwemwaterlocatie	
Overall conclusie: De mogelijkheden voor het maken van officieel zwemwater zijn kostbaar met een onzekere uitkomst en beperkte impact (geringe capaciteit, 100 mensen). Er zijn zowel op veiligheid als waterkwaliteit verbeteringen nodig. Daarnaast moet er een afgescheiden zwemzone komen waarvoor weinig ruimte is. In de huidige situatie wordt er overlast ervaren en is er geen draagvlak onder omwonenden.	
Onderzoeksvragen: • Hoe overlast beperken? • Wat zijn de effecten van stroming?	

Alternatieve scenario's Veilinghaven

 Faciliteren	Faciliteren van zwemmen op deze plek is mogelijk, maar past niet bij de wensen van de buurt en de kosten staan niet in verhouding tot de baten. Veel handhaving zou in dit scenario nodig zijn.	Niet wenselijk
 Niets doen/zwemmen op eigen risico	Vanwege het vaarverkeer is zwemmen hier risicovol. Minimale variant is om zwemmers te informeren over de risico's. Hiermee voldoet de gemeente ook aan haar zorgplicht.	Mogelijk
 Ontmoedigen	Vanwege het vaarverkeer is zwemmen hier risicovol. Zwemmers goed informeren over de risico's en het zwemmen via inrichtingsaanpassingen zoveel mogelijk ontmoedigen.	Mogelijk
 Verbieden	Verbieden is mogelijk maar moeilijk te handhaven. Dit vraagt veel handhaafcapaciteit en betekent dat de inrichting mogelijk aangepast moet worden zodat het water in en uit te gaan ontmoedigd wordt. Er is in de stad ook veel	Niet wenselijk

	behoefte aan recreatie aan het water. In kleine aantallen zonder overlast is dit ook goed inpasbaar.	

2.5. Amelisweerd StayOkay

Bestaande situatie

De locatie ligt aan de Kromme Rijn aan de westzijde van de Rhijnauwenselaan. De locatie maakt onderdeel uit van landgoed Rhijnauwen, in de omgeving is een tennisclub en het Stayokay hostel. Rond de locatie is een monumentaal landgoedbos. Op dit moment wordt er veel gezwommen op deze locatie, maar er zijn geen voorzieningen voor zwemmers aanwezig. Het Mulier onderzoek uit 2021 schatte de huidige capaciteit bij de Kromme Rijn op 400 bezoekers.

Figuur 3.14 Locatie van de niet-officiële zwemwaterlocatie 'Amelisweerd Stay Okay', Bunnik. De in- en uittreed plekken voor zwemmers zijn weergeven in het rood gearceerde blok

Eigendom en beheer Amelisweerd StayOkay

Het water van de Kromme Rijn is eigendom van HDSR, en HDSR is waterkwaliteitsbeheerder en vaarwegbeheerder. HDSR heeft als vaarwegbeheerder een zwemverbod uitgevaardigd voor de Kromme Rijn. Het landgoed zelf is eigendom van en wordt beheerd door de gemeente Utrecht en ligt binnen de gemeente Bunnik.

Technische mogelijkheden en aandachtspunten Amelisweerd StayOkay

Veiligheid	De stroming is sterk, maar net onder de grens dat zwemmers hinder ondervinden. Er is geen fysieke afscheiding tussen de zwemzone en andere recreatie zoals vaarverkeer. Ook is de toegang tot de	

	zwemzone onveilig vanwege steile oevers en houten boothelling. De veiligheid is met maatregelen goed op orde te krijgen.	
Waterkwaliteit	Tauw beoordeelt de bacteriële waterkwaliteit als geel (redelijk tot slecht op orde te krijgen afhankelijk van wat de doorslaggevende bron blijkt te zijn). Dit komt door oa lozingspunten stroomopwaarts van rioolwaterzuiveringen op de Kromme Rijn. Ook is er drainage/afstroom van omliggende percelen dat verontreiniging kan veroorzaken. De gemeente beoordeelt dat het op orde krijgen van de waterkwaliteit moeilijk is, vandaar rood.	Tauw / GU
Capaciteit & bereikbaarheid	De ligging van Amelisweerd aan de rand van Utrecht resulteert in een matige beoordeling in relatie tot de behoefte. Recreanten moeten relatief ver reizen om op de locatie te komen. Voetgangers, fietsers en in mindere mate auto's kunnen de locatie goed bereiken. Op drukke dagen is capaciteit voor auto's en fietsen niet toereikend. Voor rolstoelgebruikers is de ligweide bereikbaar, maar er zijn geen voorzieningen om het water in te komen.	
Conflicterende functies	De functies van recreatievaart, roeien, suppen en vissen conflicteren met de functie van zwemwater, omdat ze zich binnen een straal van 50 (of 25) meter van de zwemzone bevinden. De Kromme Rijn is namelijk druk bezocht met recreatieboten, SUP's en kano's, wat leidt tot gevaarlijke situaties. Wellicht kan door een zonering een afgebakende zwemplek worden gemaakt, de ruimte is hiervoor zeer beperkt.	

Inpassingsmogelijkheden en aandachtspunten Amelisweerd StayOkay

Betekenis voor de stad en doelgroep	Locatie 'Amelisweerd Stay Okay' is een belangrijk recreatie en groen gebied voor de stad. Er is nu al een grote recreatie druk op het gebied. De locatie bij de Stayokay heeft een andere doelgroep dan de Oude Kwekerij. Hier komt meer recreanten ipv rustzoekers.	
Ontwikkelingen in de omgeving	Op korte termijn niet bekend. In de visie landgoederen zou opgenomen kunnen worden dat actief kansen worden gezocht om bosgebied uit te breiden, zodat er op de lange termijn mogelijkheden ontstaan om een afgraving te maken.	
Groen, landschap en ecologie	Natuurwaarden zijn hier lager dan bij locatie Oude Kwekerij.	
Erfgoed en archeologie	De landgoederen bij Amelisweerd zijn rijksmonumenten. Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is het daarom onwenselijk om de rivier afwijkend vorm te geven door deze af te graven.	
Bereikbaarheid en toegankelijkheid	Voetgangers, fietsers en in mindere mate auto's kunnen de locatie goed bereiken. Op drukke dagen is capaciteit voor auto's en fietsen niet toereikend. Voor rolstoelgebruikers is de ligweide bereikbaar, maar er zijn nu nog geen voorzieningen om het water in te komen.	

Beheer en toezicht	Er is nu geen specifiek beheer en toezicht op het water. Handhaving nodig op fietsparkeren, leegmaken ligweide bij zonsondergang (door gemeente) en springen van de brug en vaarsnelheid (door vaarwegbeheerder).	
Draagvlak bewoners en stakeholders	Ondernemers in de directe omgeving vinden recreatiedruk hier al (te) hoog en hebben zorgen om veiligheid. Wensen zijn: strandwacht/EHBO-post, sanitair, extra fietsenstalling, maar er is ook angst om aanzuigende werking daarvan. Uit het onderzoek van Mulier blijkt dat bezoekers bij de Kromme Rijn de locatie vooral waarderen om de natuur en de afstand tot huis.	
Eerste indicatie kosten	De minimaal benodigde inrichtingskosten om locatie Amelisweerd Stay Okay aan de technische eisen te laten voldoen worden door Tauw ingeschat op EUR 1.6 mln. (kosten obv afvlakken oevers ipv een strand aanleggen en t.o.v. max. capaciteit van 400 mensen). Dit betreft alleen de technische kosten zoals begroot door Tauw. Plankosten en kosten voor aanvullende voorzieningen (evt extra fiets- of autoparkeren, toegankelijk maken etc.) zijn nog niet bepaald. **Beheerkosten:** onderhouden terrein, groen, assets, inzet zwemstewards. Eerste grove schatting: € 0,3mln per jaar incl. inzet zwemstewards op warme dagen (€ 0,1mln) . Inschatting o.b.v. offerte Haarrijnseplas.	

Conclusie en onderzoeksvragen Amelisweerd StayOkay

Conclusie technische eisen op basis van Tauw rapport: Locatie 'Amelisweerd Stay Okay' heeft na het nemen van maatregelen **matige potentie** om aangewezen te worden als officiële zwemwaterlocatie. De waterkwaliteit wordt als slecht beoordeeld en zal ook slecht op orde te krijgen zijn.		GU
Overall conclusie: de mogelijkheden voor het maken van officieel zwemwater bij Amelisweerd Stay Okay zijn moeilijk omdat de locatie op het gebied van waterkwaliteit niet voldoet.		
Gezien de slechte waterkwaliteit in de Kromme Rijn bij neerslag (en de hoge recreatiedruk op het landgoed) lijkt het niet kansrijk om op dit moment officieel zwemwater op deze locatie te realiseren.		

Alternatieve scenario's Amelisweerd StayOkay

 Faciliteren	Faciliteren van zwemmen is op deze plek mogelijk, maar niet wenselijk vanwege de slechte waterkwaliteit en beperkte zwemzone.	Niet wenselijk
 Niets doen/zwemmen op eigen risico	Vanwege het vaarverkeer en slechte toegankelijkheid is zwemmen hier risicovol. Minimale variant is om zwemmers te informeren over de risico's (o.a. waterkwaliteit). Hiermee voldoet de gemeente ook aan haar zorgplicht.	Mogelijk
 Ontmoedigen	Vanwege het vaarverkeer en slechte toegankelijkheid is zwemmen hier nu risicovol. Omdat verbieden lastig is, zwemmers goed informeren over de risico's en het zwemmen waar mogelijk actief ontmoedigen.	Mogelijk

 Verbieden	Verbieden is mogelijk maar moeilijk te handhaven. Dit betekent dat je het onmogelijk moet maken om het water in te gaan en de oever zo inrichten dat er niet gerecreëerd kan worden. Er is in de stad ook veel behoefte aan recreatie aan het water.	Niet wenselijk

2.6. Amelisweerd Oude Kwekerij

Bestaande situatie

De locatie ligt aan de Kromme Rijn ten westen van de Koningslaan en landhuis Amelisweerd. De locatie maakt onderdeel uit van landgoed Amelisweerd, in de omgeving is Tuinderij Amelishof en restaurant De Veldkeuken. Rond de locatie is een monumentaal landgoedbos. Op dit moment wordt er gezwommen op deze locatie, maar er zijn geen voorzieningen voor zwemmers aanwezig.

Figuur 6 Locatie van de niet-officiele zwemlocatie Amelisweerd Oude Kwekerij, Bunnik. De in-uittreed plekken voor zwemmers zijn weergegeven in de rood gearceerde blokken.

Eigendom en beheer Amelisweerd Oude Kwekerij

Het water van de Kromme Rijn is eigendom van HDSR en HDSR is waterkwaliteitsbeheerder en vaarwegbeheerder. Het landgoed is in eigendom van en wordt beheerd door de gemeente Utrecht en ligt binnen de gemeentegrenzen van Bunnik. Vanuit HDSR geldt vanwege het vaarverkeer een zwemverbod.

Technische mogelijkheden en aandachtspunten Amelisweerd Oude Kwekerij

Veiligheid	Op enkele meters afstand van de oever is er een sterke stroming, maar deze blijft net onder de grens waar zwemmers hinder ondervinden en gevaarlijke situaties kunnen optreden. De bodem is stabiel en er zijn geen plotselinge diepteverschillen. Er ligt echter wel een baggerlaag op de bodem die een zuigende werking heeft. Er bevinden zich geen gevaarlijke objecten zoals paalhoofden en kademuren in de zwemzone. Wel moeten	

	scherpe voorwerpen, takken en stenen worden verwijderd. De overgang van het grasveld naar de zwemzone is steil en de zwemzone is niet fysiek begrensd.	
Waterkwaliteit	Tauw beoordeelt de bacteriële waterkwaliteit als geel (redelijk tot slecht op orde te krijgen afhankelijk van wat de doorslaggevende bron blijkt te zijn). Dit komt door oa lozingspunten stroomopwaarts van rioolwaterzuiveringen op de Kromme Rijn. Ook is er drainage/afstroom van omliggende percelen dat verontreiniging kan veroorzaken. De gemeente beoordeelt dat het op orde krijgen van de waterkwaliteit moeilijk is, vandaar rood.	Tauw / GU
Capaciteit & bereikbaarheid	De ligging in relatie tot de behoefte is matig, aangezien Amelisweerd enigszins afgezonderd aan de rand van Utrecht ligt. Wel wordt opgemerkt dat bezoekers kunnen toestromen uit Utrecht Science Park, waar zich ook studentenwoningen bevinden. De locatie is goed bereikbaar voor voetgangers, maar fietsers en auto's mogen hier niet komen. Rolstoelgebruikers hebben alleen toegang tot de ligweide. De bereikbaarheid kan met maatregelen verbeterd worden.	
Conflicterende functies	De functies van recreatievaart, roeien, suppen en vissen conflicteren met de functie van zwemwater, omdat ze zich binnen een straal van 50 (of 25) meter van de zwemzone bevinden. De Kromme Rijn is namelijk druk bezocht met recreatieboten, SUP's en kano's, wat leidt tot gevaarlijke situaties. Wellicht kan door een zonering een afgebakende zwemplek worden gemaakt, de ruimte is hiervoor zeer beperkt. Daarnaast conflicteert de locatie meet de functie natuur. De locatie valt namelijk binnen het NNN-netwerk.	

Inpassingsmogelijkheden en aandachtspunten Amelisweerd Oude Kwekerij

Betekenis voor de stad en doelgroep	Locatie 'Amelisweerd Oude Kwekerij' is een belangrijk recreatie en groen gebied voor de stad. Er is nu al een grote recreatie druk op het gebied. De locatie bij de Oude Kwekerij heeft een andere doelgroep dan bij de Stay Okay. Hier komen meer rustzoekers die van de natuur willen genieten.	
Ontwikkelingen in de omgeving	Op korte termijn niet bekend. In de visie landgoederen zijn nu geen aanknopingspunten om hier een zwemlocatie van te maken. Er zou opgenomen kunnen worden dat we kijken naar lange termijn mogelijkheden en kansen om meer bos te verwerven en meer zwemwater te creëren.	
Groen, landschap en ecologie	De natuurwaarden bij de Oude Kwekerij zijn hoger dan bij locatie Stay Okay, deze locatie kent een NNN-status. Een grote recreatiedruk is hier niet wenselijk.	
Erfgoed en archeologie	De landgoederen bij Amelisweerd zijn rijksmonumenten en kenmerken zich door een hoge biodiversiteit, een unieke landschapsstructuur en historische elementen die bijdragen aan hun waarde als rustige, natuurvriendelijke recreatiegebieden. Zwemmen als vorm van recreatie op deze plek past niet in de visie van de landgoederen Amelisweerd. Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is het onwenselijk om de rivier afwijkend vorm te geven door deze af te graven. Ook een afgesloten zwemzone maken mbv een ballenlijn sluit niet aan bij het natuurlijke karakter van de plek.	

Bereikbaarheid en toegankelijkheid	De ligging in relatie tot de behoefte is matig, aangezien Amelisweerd enigszins afgezonderd aan de rand van Utrecht ligt. Wel wordt opgemerkt dat bezoekers kunnen toestromen uit Utrecht Science Park, waar zich ook studentenwoningen bevinden. De locatie is goed bereikbaar voor voetgangers, maar fietsers en auto's mogen hier niet komen. Rolstoelgebruikers hebben alleen toegang tot de ligweide. De bereikbaarheid kan met maatregelen verbeterd worden.	
Beheer en toezicht	Handhaving nodig op fietsparkeren en vaarsnelheid	
Draagvlak bewoners en stakeholders	De beheerder en coördinator van het landgoed willen, in lijn met de visie op de landgoederen, deze locatie, die binnen NNN gebied ligt, voor natuurbeleving behouden ipv recreatiefunctie geven. Uit het onderzoek van Mulier blijkt dat bezoekers bij de Kromme Rijn de locatie vooral waarderen om de natuur en de afstand tot huis.	
Eerste indicatie kosten	De minimaal benodigde inrichtingskosten om locatie Amelisweerd Oude Kwekerij aan de technische eisen te laten voldoen worden door Tauw ingeschat op EUR 2,5mln. Dit geldt voor een oplossing met het afgraven van de oever en het aanleggen van een zandstrand. Het betreft alleen de technische kosten zoals begroot door Tauw. Plankosten en kosten voor aanvullende voorzieningen (evt extra fiets- of autoparkeren, toegankelijk maken etc.) zijn nog niet bepaald. **Beheerkosten:** onderhouden terrein, groen, assets, inzet zwemstewards. Eerste grove schatting: € 0,3mln per jaar incl. inzet zwemstewards op warme dagen (€ 0,1mln) . Inschatting o.b.v. offerte Haarrijnseplas.	

Conclusie en onderzoeksvragen

Conclusie technische eisen op basis van Tauw rapport: de locatie Oude Kwekerij bij Amelisweerd heeft na het nemen van maatregelen **matige potentie** om aangewezen te worden als officiële zwemwaterlocatie		GU
Overall conclusie: Gezien de slechte waterkwaliteit in de Kromme Rijn, de hoge natuurwaarden op deze locatie in NNN-gebied (en de hoge recreatiedruk op het landgoed) en het huidige zwemverbod van HDSR is officieel zwemwater op deze locatie niet kansrijk.		

Alternatieve scenario's Amelisweerd Oude Kwekerij

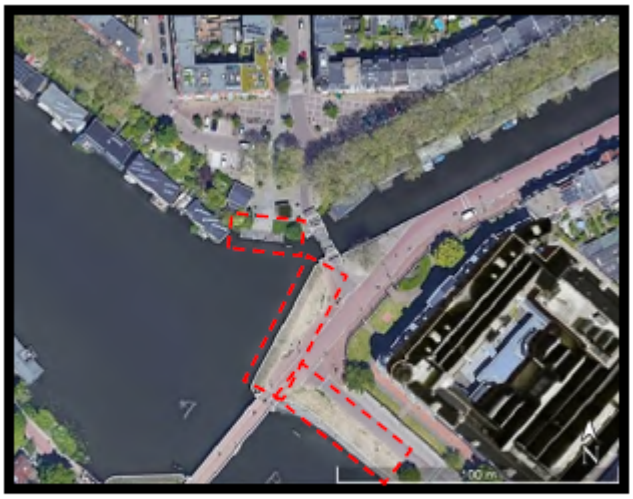
 Faciliteren	Faciliteren van zwemmen op deze plek is niet wenselijk gezien de hoge natuurwaarden en slechte waterkwaliteit.	
 Niets doen/zwemmen op eigen risico	Vanwege het vaarverkeer is zwemmen hier risicovol. Minimale variant is om zwemmers te informeren over de risico's (ook waterkwaliteit), maar hierbij is de natuur nog steeds in het geding. Daarom is dit scenario niet wenselijk.	Niet wenselijk

 Ontmoedigen	Vanwege het vaarverkeer is zwemmen hier risicovol en de natuurwaarden zijn in het geding. Omdat verbieden lastig is, wil je zwemmers goed informeren over de risico's en het zwemmen zoveel mogelijk ontmoedigen om de natuur te beschermen.	Mogelijk
 Verbieden	Verbieden is mogelijk maar moeilijk te handhaven. Dit betekent dat je het onmogelijk moet maken om het water in te gaan en de oever zo inrichten dat er niet gerecreëerd kan worden. Er is in de stad ook veel behoefte aan recreatie aan het water.	Mogelijk

2.7. Muntbrug

Bestaande situatie

De locatie ligt op de kruising van het Merwedekanaal en de Leidsche Rijn. Onderdeel van deze zwemlocatie zijn de steiger en kade bij de Muntbrug. In de directe omgeving zijn veel woningen, woonboten en o.a. het Muntgebouw. Op dit moment wordt er veel gezwommen op deze locatie, de steiger aan de Leidsekade wordt druk gebruikt, maar ook de overige kades en de brug worden op warme dagen veel gebruikt door zwemmers.

Figuur 3.1 Locatie van de niet-officiële zwemwaterlocatie 'De Munt' (steiger en kades bij de Muntbrug), Utrecht. De steiger, als ligplek en in-uittreed plek voor veel zwemmers, en de harde kades, zijn weergeven in het rood gearceerde blok

Eigendom en beheer Muntbrug

Het water van het Merwedekanaal en een deel van de oevers is eigendom van Rijkswaterstaat. De rest van de openbare ruimte is eigendom van de gemeente en wordt beheerd door de gemeente. HDSR is waterkwaliteitsbeheerder.

Technische mogelijkheden en aandachtspunten Muntbrug

Veiligheid	De overgang van kade/steiger naar zwemzone is te steil en niet makkelijk oplosbaar. De zwemzone is niet fysiek begrensd en daar is ook minimale ruimte voor. Ook bevinden zich gevaarlijke en scherpe objecten in de zwemzone en is de zwemzone toegankelijk voor recreatie- en beroepsvaart.	
Waterkwaliteit	Tauw beoordeelt op basis van de beschikbare data de waterkwaliteit als uitstekend. Wel wordt geadviseerd een toiletvoorziening te maken.	
Capaciteit & bereikbaarheid	De ligging in relatie tot de behoefte is goed, aangezien De Munt omgeven wordt door dichtbevolkte wijken zoals Lombok, Welgelegen, Dichterswijk en Transwijk. De capaciteit van de locatie (zwemzone en ligplekken) in relatie tot de behoefte is beoordeeld als 'slecht'. Met name de zwemzone(s) zijn klein doordat de vaargeul direct langs de kade begint, waardoor de zwemzone zich beperkt tot een smalle strook.	
Conflicterende functies	Er zijn conflicterende functies, op het Merwedekanaal is beroeps- en pleziervaart en er wordt geroeid. Dit zal toenemen als de Leidsche Rijn verbonden wordt met de Catharijnesingel en een doorgaande vaarverbinding ontstaat. Wellicht kan door een zonering een afgebakende zwemplek worden gemaakt.	

Inpassingsmogelijkheden en aandachtspunten Muntbrug

Betekenis voor de stad en doelgroep	Locatie de Munt is een bijzondere plek in de stad. Op deze plek botsen twee belangen van stadsbewoners. Enerzijds de direct omwonenden die vooral overlast hebben van de grote aantallen recreanten (in mindere mate van zwemmers) en anderzijds mensen die hier komen om verkoeling te zoeken op warme dagen. Voor deze laatste groep is de locatie een belangrijke ontmoetingsplek.	
Ontwikkelingen in de omgeving	Rond het Merwedekanaal zijn veel ontwikkelingen waardoor hier meer mensen komen wonen, zoals Welgelegen en Beurskwartier. Dit maakt dat het steeds drukker wordt in dit deel van de stad. Met de ontwikkeling van Welgelegen en de Merwedekanaalzone zal dit alleen maar toenemen.	
Groen, landschap en ecologie	Niet bekend	
Erfgoed en archeologie	De Muntbrug en het bijbehorende brugwachtershuisje zijn rijksmonumenten, net als het aanpalende pand van de voormalige Rijksmunt.	
Bereikbaarheid en toegankelijkheid	Verbeteren fysieke bereikbaarheid is kostbaar. De zwemzone(s) zijn klein doordat de vaargeul direct langs de kade begint, waardoor de zwemzone zich beperkt tot een smalle strook. Ook de capaciteit van de steiger en kades is op drukke dagen te klein. Ook kijken naar mogelijkheden om de locatie voor alle doelgroepen toegankelijk te maken.	
Beheer en toezicht	Er is veel overlast door de recreatie. Vooral na 19.30 ontstaan problemen door alcohol en muziek. Extra toezicht (evt. door zwemstewards) en handhaving is nodig om	

	zwemmen en recreëren niet ten koste van woon- en leefbaarheid te laten gaan.	
Draagvlak bewoners en stakeholders	Bewoners ervaren veel overlast van zwemmers, met name het recreëren op de oever (geluidsoverlast, afval, drukte tot laat in de avond). Inzetten van zwemstewards kan ervoor zorgen dat overlast minder wordt. Rijkswaterstaat heeft als eigenaar van het Merwedekanaal een zwemverbod ingesteld maar handhaaft hier niet op. Locatie de Munt voorziet in een grote behoefte aan zwemwater voor bewoners uit de omliggende buurten.	
Inschatting kosten	De minimaal benodigde inrichtingskosten om locatie Muntbrug aan de technische eisen te laten voldoen worden door Tauw ingeschat op EUR 3,0mln. Dit betreft alleen de technische kosten zoals begroot door Tauw en bevat werk om de waterbodem veilig te maken en de capaciteit van de locatie te vergroten. Plankosten en kosten voor aanvullende voorzieningen (evt extra fiets- of autoparkeren, toegankelijk maken etc.) zijn nog niet bepaald. **Beheerkosten:** assets, inzet zwemstewards. Eerste grove schatting: € 0,3mln per jaar incl. inzet zwemstewards op warme dagen (€ 0,1mln) . Inschatting o.b.v. offerte Haarrijnseplas.	

Conclusie en onderzoeksvragen Muntbrug

Conclusie technische eisen op basis van Tauw rapport: de locatie voldoet niet aan de veiligheidscriteria voor officieel zwemwater en is slecht op orde te krijgen met maatregelen.	
Overall conclusie: Gezien de zeer beperkte mogelijkheden om hier een officiële zwemplek van te maken (weinig ruimte en veel overlast) en het intensievere vaarverkeer als de Leidsche Rijn en de Catharijnesingel met elkaar verbonden worden is officieel zwemwater op deze locatie niet kansrijk.	

Alternatieve scenario's Muntbrug

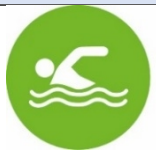
 Faciliteren	Zwemmen is gefaciliteerd door de steiger. Extra faciliteren van zwemmen op deze plek is niet wenselijk vanwege het vele vaarverkeer.	Niet wenselijk
 Niets doen/zwemmen op eigen risico	Vanwege het vaarverkeer is zwemmen hier risicovol en wordt nog risicovoller als de Leidsche Rijn verbonden wordt met de Catharijnesingel. Minimale variant is om zwemmers te informeren over de risico's. Hiermee voldoet de gemeente ook aan haar zorgplicht.	Niet wenselijk
 Ontmoedigen	Vanwege het vaarverkeer is zwemmen hier risicovol. Omdat verbieden lastig is, wil je zwemmers goed informeren over de risico's en het zwemmen zoveel mogelijk ontmoedigen	Mogelijk

 Verbieden	Verbieden is mogelijk maar moeilijk te handhaven. Dit betekent dat je het onmogelijk moet maken om het water in te gaan door de steiger weg te halen. Er is in de stad ook veel behoefte aan recreatie aan het water.	Mogelijk

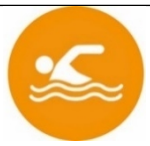
3. Conclusies en advies

3.1. Conclusies officieel zwemwater & alternatieven

Uit de locatiestudie komt naar voren dat twee locaties het meeste potentie hebben: Ruigenhoek en Werkspoorhaven. Officieel zwemwater lijkt bij deze locaties kansrijk. Daarbij zijn nog wel aandachtspunten benoemt, die nog om nader onderzoek vragen. De noordelijke landtong bij d Muntsluis is op de langere termijn mogelijk nog kansrijk. Op de overige locaties is het een stuk lastiger om officieel zwemwater te realiseren. Dat heeft een aantal oorzaken, die onder de tabel verder worden besproken. Voor de korte termijn (totdat er formeel zwembeleid is) adviseren we een alternatief scenario.

Locatie	**Advies voor deze locatie (officieel zwemwater of een alternatief scenario):**	**(Belangrijkste) argumentatie & aandachtspunten**
Noorderpark-Ruigenhoek	 Gaan voor officieel zwemwater	De technische mogelijkheden voor het maken van officieel zwemwater zijn goed en omdat hier nog beperkt gezwommen wordt zal de locatie extra zwemcapaciteit toevoegen. Realisatie sterk afhankelijk van draagvlak van eigenaar Recreatieschap/ Staatsbosbeheer en gemeente de Bilt, alsmede van inpassing met andere opgaven en waarden in het Noorderpark. Kent doorlooptijd voor de lobby, visievorming, onderbouwing, besluitvorming en afstemming over kosten met eigenaar. Hierdoor is het nog onzeker of het lukt om van deze locatie een officiële zwemlocatie te maken.
Werkspoor-haven	 Gaan voor officieel zwemwater	De technische mogelijkheden voor het officieel maken van zwemwater zijn goed. Het past ook bij het principe van ongelijk investeren (nabij Zuilen) en omdat hier nog niet/heel beperkt gezwommen wordt zal de locatie extra zwemcapaciteit toevoegen. Kansrijk als aan drie voorwaarden wordt voldaan: 1.) Instemming mede-eigenaar, 2.) Stromingseffecten vanuit het Amsterdamrijnkanaal zijn oplosbaar, 3.) Er komen voldoende middelen beschikbaar, zowel incidenteel als structureel.
Muntsluis deellocatie A	<u>Korte termijn scenario</u> Niets doen/zwemmen op eigen risico	<u>Op de korte termijn:</u> • Geen draagvlak voor officieel zwemwater bij bewoners in directe omgeving • Geen draagvlak bij vaarwegbeheerder Rijkswaterstaat (geldt zwemverbod). Wanneer eigenaarschap en vaarwegbeheer overgaat naar de gemeente ontstaan nieuwe mogelijkheden Inzetten op: • Communicatie over de bekende risico's en plaatsen van extra groen t.b.v. ontmoedigen & om huidige risico's te mitigeren

	 Lange termijn scenario Heroverweging officieel zwemwater	• Minimale (onzichtbare) ingrepen voor het verbeteren van de veiligheid en het verminderen van overlast aanbrengen (bijv. hekken tegen scooters, scherpe randen kade repareren etc.) • Overlast verminderen door het inzetten van recreatie/zwemstewards die aanspreken op overlastgevend gedrag op warme dagen (>25C) Voor de lange termijn: Opnieuw beoordelen of de locatie een officiële zwemlocatie kan worden. Hiervoor zijn onderstaande maatregelen nodig om te nemen: Voor draagvlak bij omwonenden moet de huidige overlast verder teruggedrongen worden. Met name de overlast die omwonenden ervaren vanaf 19u. Het draagvlak kan mogelijk verhoogd worden door: 1. te laten zien dat wij als gemeente de huidige afspraken met bewoners t.a.v. het sluiten van de hekken goed nakomen (dit is in 2024 maar beperkt gelukt) 2. de beheersbaarheid van de huidige situatie te verbeteren door a. de inzet van zwem/recreatiestewards als gastheren, die bezoekers verwelkomen maar ook aanspreken op overlastgevend gedrag. b. inzetten op communicatie en gedragsbeïnvloeding om overlast te beperken c. de overlast actief te monitoren: aantal meldingen meten, aantal zonnige dagen meten (schatting in 2024 is 30-40 zwemdagen, 12/13 dagen zeer uitdagend overlastgevend gedrag) etc., aantallen bezoekers peilen op zonnige dagen. 3. Structurele inzet van toezicht en handhaving moet zijn geregeld (aanvullend op de inzet van zwemstewards), analoog aan de extra inzet van wijkboa’s in parken op zonnige dagen. 4. Uitkomsten stromingsonderzoek moeten gunstig zijn. 5. Het Merwedekanaal moet overgedragen zijn aan de gemeente, zodat wij vaarwegbeheerder worden en het zwemverbod op dit deel van de vaarweg kunnen opheffen. (dit zal op zijn vroegst in 2027 het geval zijn). 6. De waterkwaliteitsmetingen over een periode van drie jaar moeten voldoen aan de zwemwaterkwaliteit. 7. Er moet ruimte gezocht en gevonden worden voor fietsparkeren Er komen middelen beschikbaar om bovenstaande randvoorwaarden in te vullen en minimaal twee zwemseizoenen uit te voeren om zo het effect op het terugdringen van de overlast te kunnen meten.

Muntsluis deellocatie B en C	 Ontmoedigen	• Geen draagvlak voor officieel zwemwater bij bewoners in directe omgeving • Geen draagvlak bij vaarwegbeheerder Rijkswaterstaat (geldt zwemverbod). Wanneer eigenaarschap overgaat naar de gemeente ontstaan nieuwe mogelijkheden • er zijn conflicterende functies (deel B is op afroepbasis een doorgaansroute voor recreatievaart (en in unieke situaties beroepsvaart) en er zijn woonboten gelegen (deel C) • de kades zijn hoog, steil en gevaarlijk inzetten op: • communicatie over de bekende risico's en inrichtingsmaatregelen t.b.v. recreatiecapaciteit beperken & om huidige risico's te mitigeren
Veilinghaven	 Niets doen/zwemmen op eigen risico i.c.m. ontmoedigen	• Geen draagvlak bij omgeving voor officieel zwemwater vanwege overlast en kosten – baten zijn niet in verhouding • Geen draagvlak bij vaarwegbeheerder Rijkswaterstaat (geldt zwemverbod). Wanneer eigenaarschap overgaat naar de gemeente ontstaan nieuwe mogelijkheden Inzetten op: • communicatie over de bekende risico's en inrichtingsmaatregelen t.b.v. verminderen recreatiecapaciteit & om huidige risico's te mitigeren
Amelisweerd Oude Kwekerij	 Ontmoedigen	• Natuurwaarden zijn hier hoog in NNN-gebied en zwemwaterkwaliteit voldoet niet voor officieel zwemwater • Er is geen draagvlak voor officieel zwemwater bij vaarwegbeheerder en waterkwaliteitsbeheerder HDSR inzetten op: • communicatie over de bekende risico's en plaatsen van extra groen/afrastering t.b.v. ontmoedigen, bescherming van de natuur & om huidige risico's te mitigeren
Amelisweerd StayOkay	 Niets doen/Zwemmen op eigen risico	• Zwemwaterkwaliteit voldoet niet voor officieel zwemwater en beoogde zwemzone klein • Er is geen draagvlak voor officieel zwemwater bij vaarwegbeheerder en waterkwaliteitsbeheerder HDSR inzetten op:

		• communicatie over de bekende risico's om huidige risico's te mitigeren
Muntbrug	 Niets doen/zwemmen op eigen risico i.c.m. ontmoedigen	• Geen draagvlak bij omgeving voor officieel zwemwater vanwege overlast en kosten – baten zijn niet in verhouding • Geen draagvlak bij vaarwegbeheerder Rijkswaterstaat (geldt zwemverbod). Wanneer eigenaarschap overgaat naar de gemeente ontstaan nieuwe mogelijkheden Inzetten op: • communicatie over de bekende risico's om huidige risico's te mitigeren • Heroverweging als Leidsche Rijn verbonden wordt met Catharijnesingel en het vaarverkeer naar verwachting sterk toeneemt.

Drukte in de stad: behoefte aan zwemmen vs. overlast voor omwonenden

Op plekken waar nu al veel gezwommen wordt zoals de Munt ervaren buurtbewoners overlast. Hier botsen de wensen van verschillende buurtbewoners. Enerzijds komen er steeds meer mensen rond het Merwedekanaal te wonen die behoefte hebben aan een plek om te zwemmen en te recreëren. Anderzijds is de ruimte krap en wonen er mensen in de directe omgeving die last hebben van herrie, afval, zeker als dat tot laat in de avond duurt. Ook in Amelisweerd is de recreatiedruk al hoog. Hier botst dat met natuurwaarden.

Drukte op het water

Zwemmers zijn niet de enige die gebruik maken van het water. Het water van de Kromme Rijn en het Merwedekanaal wordt ook gebruikt door kano's, roeiers, recreatievaart. Voor het realiseren van een officiële zwemlocatie moet de zwemzone afgescheiden zijn. Hiervoor is op veel plekken niet genoeg ruimte of zijn hoge kosten gemoeid.

Vaarwegbeheer

Het Merwedekanaal is op dit moment eigendom van Rijkswaterstaat, die zwemmen niet toestaat. Er wordt onderzocht of het kanaal in de toekomst eigendom kan worden van de gemeente. Dit biedt ruimte om in de toekomst opnieuw te onderzoeken of officieel zwemwater inpasbaar is. Voor de Kromme Rijn geldt dat HDSR de vaarwegbeheerder is die zwemmen daar nu verbiedt.

Waterkwaliteit

De Kromme Rijn voldoet niet aan de zwemwaterkwaliteit. Stroomopwaarts zijn meerdere rioolwaterzuiveringen aanwezig. Als er veel neerslag is, werkt de zuivering minder en komt er vies water in de Kromme Rijn. Op die momenten is de waterkwaliteit slecht, waardoor de eisen m.b.t. zwemwaterkwaliteit niet gerealiseerd kunnen worden. Dit probleem speelt ook, maar dan in mindere mate bij het Merwedekanaal, omdat daar gemengde riooloverstorten op lozen.

3.2. Advies

Om meer ruimte te maken in de stad om te zwemmen is het verbeteren van de zwemfaciliteiten bij de kansrijke locaties Werkspoorhaven en Ruigenhoek een logische eerste stap. Deze locaties bieden de volgende voordelen:

- De Werkspoorhaven biedt nieuw zwemwater, dus extra capaciteit. Die wellicht de drukte op andere plekken langs het Merwedekanaal kan verlichten. Kosten/baten zijn hierdoor ook gunstig.
- Beide locaties zijn heel verschillend en zijn daardoor interessant voor verschillende doelgroepen. Werkspoorhaven heeft een industriële, stedelijke uitstraling en is vooral geschikt voor jongeren en als creatieve ontmoetingsplek. Ruigenhoek ligt in het Noorderpark en is meer geschikt voor families, kinderen en rustzoekers.
- De locaties bieden iets extra's voor (meer kwetsbare) wijken in de stad. Werkspoorhaven ligt in een wijk met weinig groen. Ruigenhoek ligt nabij Overvecht.

Nadelen/kanttekeningen:

- Ontwikkeling is afhankelijk van draagvlak/commitment van mede-eigenaren/buurgemeente De Bilt en de uitkomsten van de onderzoeksvragen.

Bovenstaande is reden om in te zetten op het op het realiseren van officieel zwemwater bij Werkspoorhaven en Ruigenhoek. Hiervoor zal voor beide locaties vervolgonderzoek nodig zijn. Het advies is om hiervoor in de voorjaarsnota voor de Werkspoorhaven budget te reserveren. Voor Ruigenhoek geldt dat het draagvlak eerst verder onderzocht moet worden.

De overige locaties zijn niet kansrijk. Voor deze locaties wordt het volgende geadviseerd:

- Locaties aan het Merwedekanaal (Muntsluis en Veilinghaven): op korte termijn inzetten op het informeren over de risico's en het beheersbaar houden van de bestaande situatie (door o.a. via inrichtingsmaatregelen de recreatiecapaciteit meer in balans te brengen met woon- en leefbaarheid).
- Locaties in Amelisweerd: op korte termijn inzetten op *informeren over de risico's* (StayOkay en Oud Kwekerij). Bij de Oude Kwekerij daarnaast ontmoedigen vanwege de natuurwaarden. Op lange termijn samen met HDSR inzetten op het verbeteren van de waterkwaliteit en onderzoeken of als het bosgebied kan worden vergroot er meer ruimte ontstaat voor zwemplekken.

Voor de noordelijke landtong van de Muntsluis kan officieel zwemwater opnieuw worden heroverwogen als aan de volgende voorwaarden is voldaan.

- Voor mogelijk draagvlak bij omwonenden moet de huidige overlast verder teruggedrongen worden.
- Uitkomsten stromingsonderzoek moeten gunstig zijn.
- Het Merwedekanaal moet overgedragen zijn aan de gemeente, zodat wij vaarwegbeheerder worden en het zwemverbod op dit deel van de vaarweg kunnen opheffen. (dit zal op zijn vroegst in 2027 het geval zijn).
- De waterkwaliteitsmetingen over een periode van drie jaar moeten voldoen aan de zwemwaterkwaliteit.
- Er moet ruimte gezocht en gevonden worden voor fietsparkeren.
- Er komen middelen beschikbaar om bovenstaande randvoorwaarden in te vullen

Tot slot kan gezien de groei van de stad en de toenemende wens van mensen om te zwemmen onderzocht worden of er nieuwe plekken voor zwemwater (in allerlei vormen) kunnen worden gevonden in en om de stad. Gedacht kan worden aan:

- In Rijnenburg als daar recreatieve ontwikkelingen zijn.
- In het Noorderpark.
- Aan de oostzijde van de stad als onderdeel van landschapsontwikkeling.
- In de Industriehaven.
- Deelgebied 6 merwedekanaalzone, waar Vaarsche Rijn en Merwedekanaal samen komen
- Vikingrijn in het Maximapark

4. Vervolgproces

In onderstaande tabel staat een adviesplanning opgenomen voor alle zeven locaties. Hierin staan alle geadviseerde acties, maatregelen en onderzoeken die nodig zijn om tot officieel zwemwater te komen of tot het geadviseerde alternatieve scenario. Belangrijke kanttekening is dat de middelen (capaciteit en geld) eerst beschikbaar moeten komen om onderstaande planning te kunnen uitvoeren. Hierom is er gekozen geen jaartallen aan de planning te hangen. Acties in groen kunnen uitgevoerd worden binnen de bestaande middelen. Acties in rood (structurele middelen) en zwart (incidentele middelen) kunnen pas uitgevoerd indien er budget beschikbaar is.

	Werkspoor-haven	**NP Ruijgenhoek**	**Veilinghaven**	**Muntsluis**	**Amelisweerd Stayokay**	**Amelisweerd Oude Kwekerij**	**Muntbrug**
	Officieel maken	*Officieel maken*	*Ontmoedigen/Zwemmen op eigen risico*	*Lange termijn potentie*	*Niks doen/ Zwemmen op eigen risico*	*Ontmoedigen*	*Ontmoedigen*
Stap 1	Afrondend gesprek haalbaarheidsonderzoek met Erfgoed Werkspoor BV	Gesprek om gezamenlijke lobby vanuit provincie & GU richting recreatieschap te starten					
	Commitment Erfgoed Werkspoor BV verder onderzoeken	Draagvlak SBB, De Bilt en overige partijen onderzoeken				Maatregelen ontmoediging bespreken (+wie betaalt)	
	Stroming onderzoeken	Gezamenlijke ambitie formuleren	Bepalen of brede communicatiecampagne voor start zwemseizoen over risico's gewenst is				
	Afspraken samenw., en verdeling taken en investering	Koppeling met fort Ruijgenhoek onderzoeken		Uitvoering onderzoek waterkwaliteit en stroming			
	Commitment bedrijven halen	Relatie andere ontwikkelingen Noorderpark onderzoeken	Borden risico's plaatsen	Borden risico's plaatsen	Borden risico's plaatsen	Borden risico's plaatsen	Borden risico's plaatsen
	Onderzoeken beheer						
	Convenant	**Vaststellen ambitie**					
Stap 2	Omgevings visie werkspoor checken	Financiële constructie uitwerken binnen recreatieschap		Monitoren drukte en overlast			
	Inrichting uitwerken						
	Toegankelijk-heid fiets/voet uitwerken		Overlast inperken (stewards etc)	Overlast verminderen (stewards, etc)	Handhaving regelen		
	Kwaliteit water aanpakken		Handhaving / overlast uitwerken	Maatregelen veiligheid/ overlast			
	Veiligheids maatregelen						
	Toezicht + beheer uitwerken						
	Participatie (inrichting) opzetten						Maatregelen om te ontmoedigen
	Uitzoeken vergunning irt monument brug						
	Besluit start realisatie	**Besluit 'go'**					

Stap 3		Onderzoeken verbetering toegankelijkheid fiets + voet					
		Gevolgen ecologie onderzoeken		Fiets parkeer capaciteit vergroten			
		Inrichting uitwerken		Maatregelen om te ontmoedigen			
		Veiligheids maatregelen treffen (bodem, steile wal)		Bepalen of capaciteit beheer verkleind moet worden			
		Toezicht + beheer uitwerken		Opnieuw beoordelen locatie			
	Besluit 'go' officieel maken	**Def. besluit 'go'**					
Stap 4				**Herevaluere n potentie officieel zwemwater**			

Groen: wordt uitgevoerd binnen bestaande middelen
Rood: wordt uitgevoerd indien hier structureel budget voor is/komt
Zwart: uitvoering afhankelijk van voldoende (incidentele) capaciteit/middelen